

UNIVERSITAS

Norges største studentavis

utgave 01, årgang 77

www.universitas.no

torsdag 19. januar 2023

– Det er unødvendig å (p)sykeliggjøre menneskets draging mot selvhjelp

Kommentar s. 2-3

SIO SKYLDER STUDENTENE 30 MILL.:
– Litt mindre penger i det lange løpet

Nyhet s. 12-13

MANNEFRI SONE PÅ KLUBBEN:
– Jenter forstår hverandre bedre

Kultur s. 20-21

KASTET MELLOM VEILEDERE I TO ÅR

Internasjonal student Yigit Tok har ennå ikke fullført masteren

Nyhet s. 6-7

PENSUM OG
PENSUMPAKKER

OPPTIL

-20%

*Gjelder ikke nye norske bøker iht. Bokavtalen

akademika
fagbokhandel

Torsdag
19. januar
2023LEDER OG
KOMMENTAR

UNIVERSITAS

Ansvarlig redaktør: **Guro Aasaaren**
guro.aasaaren@gmail.com 466 74 942Nyhetsredaktør: **Saga Eline Jonsson Hoff**
eline.jonsson.hoff@gmail.com 980 82 334Fotosjef: **Charlotte Førde Skomsøy**Desksjef: **Ingeborg Aure**Nettredaktør: **Aurora Djupvik Archer**Uttegner: **Mina Wikeby**Uttegner: **Mina Ræge**Uttegner: **Sivert Bjelland**Deskjournalist: **Åsne Hansteen**Korrektursjef: **Oscar Grimstad**Daglig leder: **Jone Trovåg**
j.v.trovag@universitas.no 91 57 39 67Annonseansvarlig: **Geir Dorp**
geir.dorp@universitas.no 22 85 32 69Besøksadresse: **Moltke Moes vei 33**Post: **Boks 89 Blindern, 0314 Oslo**Epost: **universitas@universitas.no**Nettside: **www.universitas.no**

Leder

På tilliten løs

Året er 2017, og flere studenter som bor i SiO-boliger kontakter Universitas etter depositum-trøbbel. Jussprofessor Kåre Lilleholt mener at at SiO har ulovlig depositumskontoer. elv med en særskilt paragraf og egen forskrift i loven på sin side, har ikke SiO bolig dekning for å drifte depositumskontoen sin slik de gjør, hevder han.

6 år senere har SiO ennå ikke feiet for egen dør. I høst ble det kjent at SiO begraver den omstridte depositumsordningen en gang for alle. Nå skal studenter som har hatt studentbolig, få pengene tilbake.

Hva måtte til? At en ny jurist sådde tvil rundt samme praksis som ble påpekt 6 år tidligere.

I denne ukas avis har vi plukket opp tråden med Kåre Lilleholt. Han er overrasket over at det tok seks år før SiO endret praksis. Direktør i SiO Bolig Gunn Kirsti Løkka sier på sin side at de hele veien har trodd at de har praktisert regelverket riktig.

Men sagaen fortsetter. Nå må leietakere selv kreve forsinkelsesrenter for å motta pengene man har krav på. Foreløpige beregninger tilsier at SiO kan skyldte studenter 32 millioner kroner i forsinkelsesrenter. Det er en mye, men ikke store penger fordelt på hver enkelt. Det er heller ikke poenget. Dette handler om tillit.

SiO er ikke hvilken som helst kommersiell aktør. Overskuddet skal tilbake til studentene, og formålet deres er å gi studenter et best mulig tilbud. Når saker som dette dukker opp, og de ikke løftet en finger på 6 år, går det på tilliten løs. Hvordan kan man stole på at SiO er en redelig aktør?

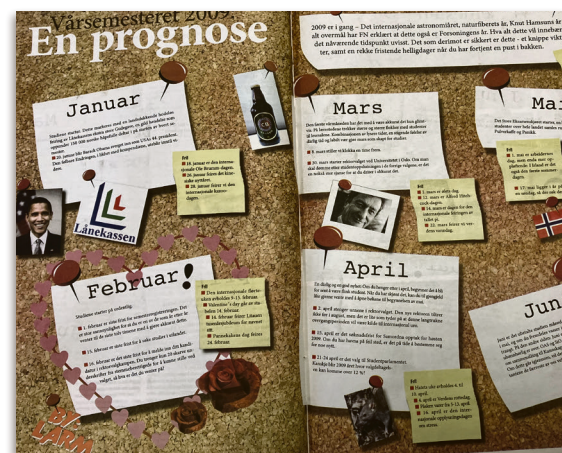
Det er et strukturelt problem. At det har tatt såpass mange år for dem å endre praksis, viser at en ikke kan utelukke at det finnes andre tvilsomme eller ulovlige praksiser som ennå ikke er oppdaget. Denne innsikten inviterer ikke til tillit.

Studentene fortjener en beklagelse. Det er studenter som vil motta forsinkelsesrenter, og det er studenter som bidrar til å finansiere studentskipnaden. Så langt har rundt 500 studenter krevd forsinkelsesrenter og 1 mill. har blitt betalt ut. Tallet burde vært mye høyere, og det burde vært lettere å få til. Likevel står ett spørsmål ubesvart: Hvem skal ta regningen for SiOs ulovlige praksis?

SiO sier at de er opptatte av å rydde opp. Det håper vi også. Så langt betyr denne fadese at SiO gir med én hånd, og tar med den andre. Foreløpig kan ikke SiO svare på hvor de 32 millioner kronene skal tas fra, uten å kutte i tilbud til studenter. Vi gleder oss til å følge med videre i sagaen.

Studentene
fortjener en
beklagelse

Arkivaren

Evigvarende tegneserier

La meg presentere deg for 1983 sin absolutte «MUST» på tegneseriefrenten: Comes' TAUSHED, utgitt i Danmark på Carlsen Comics. Heftet til 72kr, som er «verdt hvert øre», omhandler en stum «landsbytosk» som vokser opp i en «lille flække i Ardennerne». De 130 sidene gir en innføring i svartekunst, naturmystikk og psykologi; en satire som til tider beskrives som «glimrende». Og det ser ut som at både tegneserien og «tegnseriefreakenes» bokhandel Tronsmo fortsatt lever, 40 år senere. Bla opp på side 11! Der kan du lese Universitas' egen tegneseriespalte ala 2023.

Det kommende året spådd av fortida

Studiene starter. De gjorde det i januar 2009, og det gjør de fortsatt i januar 2023. Og noen av spådommene 14 år tilbake gjør seg fortsatt gjeldende: 18. januar er den internasjonale Ole Brumm-dagen, det kinesiske nyttåret feires 26. januar, og flørteuken avholdes 9-15. februar, med høydepunktet på valentindsagens 14. februar. For ikke å glemme døts dag 1. mars eller verdens rottedag 4. april. Men viktigst av alt: 2009's søndagsplassering av 17. mai har blitt byttet ut med en onsdag! Kanskje blir det langhelg i år?

Historiske skråblikk av
Åsne «Årvåken» Hansteen

Universitas, 14.01.2009

- Universitas er en avis for og av studenter for lærestedene tilknyttet Studentsamskipnaden SiO.
- Universitas arbeider etter Vier varsom-plakats regler for god presseskikk.
- Universitas støttes av Velferdstinget, som står uten redaksjonelt ansvar.

Universitas, 01.02.1983

ILLUSTRASJON: ØVIND HOVLAND

Gå inn i ditt sinn

Selvhjelpsboka er ikke til for verken å kurere eller gi deg svar på de store spørsmålene, men du trenger likevel ikke å brenne den.

Selvhjelp

Aurora Djupvik Archer,
nettredaktør i Universitas

I november skrev journalist i Universitas Eilif Tanberg en kommentar med oppfordring om å brenne selvhjelpsboka, avbestille psykologtimen og ignorere Tiktok-tips. «Studentlivet er en psykisk berg-og-dalbane du aldri vil mestre fullt ut», hevdet han. Løsningen hadde han også. Vi må finne oss i at vi alle lever «mer eller mindre angstfulte, depressive og stressa studentliv».

Jeg vil utfordre Tanberg på dette. Det er fullt mulig å beholde selvhjelpsboka og samtidig omfavne meningsløsheten. Det er også helt naturlig å ønske seg vekk fra en psykisk berg-og-dalbane. Tanbergs romantiske syn er paradoksalt nok en påfallende god oppsummering av ethvert forsøk på hjelp til selvhjelp. Livet er en svingete vei. Vi har ikke bygd den selv, og vi kan ikke renovere den. Vi må traske videre enten vi vil eller ei.

Samtidig som Tanberg bestemte seg for å legge selvhjelpsboka på hylla og heller hente fram turskoene, dykket jeg ned i selvhjelpsbokens metalitteratur. I boken *Det er innover vi må gå*, en kulturpsykologiske studie av selvhjelp, tar psykologen og filosofen Ole Jacob Madsen for seg hvordan språket som omtaler hvert av dem, vitner om hvordan vi som samfunn ser på visse følelsesmessige tilstander. Madsens studie avdekker at mennesket alltid har hatt en trang til å få bukt med livets meningsløshet. Det er i hovedsak måten det har kommet til uttrykk på, som har endret seg.

Det skyhøye opplaget av selvhjelpsbøker kan ses på som et symptom på hvordan et større «vi» forholder oss til bestemte følelser. Tanken er selvfølgelig skremmende. Vi har blitt så dårlige på å snakke om vonde følelser at det både er

vilje til og marked for å gi ut bok på bok om et direkte banalt problem: Hvordan takle livet bedre.

Det som før ville blitt omtalt som å innfinne seg med et opplevd ubehag, vil kanskje i dag bli omtalt som å helbrede et traume. Kanskje er det så enkelt som at ordet «traume» genererer flere klikk, og kanskje er det til å fnyse av. Hvis det imidlertid skaper engasjement hos publikum, sier det mest om hvilket språk unge i dag føler seg truffet av, mer enn at det bekrefter et hysteri om å behandle sin egen psyke.

Ikke bare er språket vårt i endring. Utbredte levemåter gjennomgår også en omveltning. Mediene presenterer stadig bekymringsverdig statistikk om økende antall single, ensomme og isolerte unge mennesker. Sett dette opp mot influensere som håver inn profitte på notatbøker som skal gi deg bedre selvfølelse, og du har en illeluktende heksebrygg.

Vi må avfinne oss med meningsløsheten, oppfordrer Tanberg. Lettere sagt enn gjort, vil jeg si.

Dårlige dager er et faktum i alle liv. Jo mer vi kommer i prat med andre mennesker, jo mer innser vi at vi som oftest har de samme menneskelige usikkerhetene og bekymringene. Det er likevel ikke rart at psykologiseringen og stemmen som sier «jeg må jo være gal» ikke

er langt unna. Dagens samfunn legger i økende grad til rette for at man skal kunne klare seg uten nære relasjoner.

Om det er fordi man ikke opprettholder en viss mengde sosial kontakt, eller fordi man ikke ruger på mengder av emosjonell intelligens, vil selvhjelpen trolig komme til nytte. Man vil sjeldent finne banebrytende informasjon, men bare det å lese andres ord om noe en selv har erfart, kan berolige et forstyrret sinn.

Å akseptere den psykiske berg-og-dalbanen som er livet, forutsetter at vi kontinuerlig søker ny innsikt i vårt eget følelsesliv. Det betyr ikke at man benekter livets meningsløshet. Å fordype seg i temaet vil også ha en verdi utover det å forhindre fremtidige psykologbesøk.

Det er nødvendig å (p)sykeliggjøre menneskets dragningskraft mot selvhjelp. Å søke hjelp til selvhjelp er ikke det samme som å psykologisere. Unge i dag har allerede overgitt sinnslivet sitt til smarttelefonen. Det er ikke forunderlig at spørsmål om mental helse opptar noe av plassen også der.

Så plukk opp selvhjelpsboka. Er den ikke noe for deg, kan du ha den på lur til du eller noen du kjenner skulle få lyst til å bla i den. Før eller siden vil livet gi deg en grunn til det.

debatt@universitas.no

Det er tross alt lettere å gjøre business av «traumer» enn «normal psykisk tilstand»

Det er helt naturlig å ønske seg vekk fra en psykisk berg-og-dalbane

nyhetsredaktør: **Saga Eline Jonsson Hoff**
eline.jonsson.hoff@gmail.com 980 81 334

NYHET

Lykkes med studentopprop

Protester fra studenter ved den norske filmskolen i Lillehammer er blitt lyttet til av ledelsen av Høgskolen i Innlandet (HiNN). HiNN har vært i dialog med studentene om sine planer om å gjøre endringer i utdanningsforløpet til bachelor- og masterprogrammene ved filmskolen. Omorganiseringen er en del av en ønsket samorganisering av HiNNs faglige miljøer for film, TV og spill. I et opprop publisert i Rushprint, signert av 33 filmstudenter, uttrykkes bekymring for hvilke faglige konsekvenser omorganiseringen kan ha. De stiller spørsmål ved HiNNs motivasjon for å gjøre endringer som de frykter kan føre til en «ubalansert akademisering av filmfaget». – Det er veldig positivt at studentene har kommet på banen slik de har gjort det nå. Så skal vi bruke den tiden som er nødvendig før vi konkluderer, sa Eli Bø, dekan ved filmskolen til Khrono. *KFR*

Én av fem masterstudenter gjemmer seg fra Google

På tross av at UiO har en egen nettpubliseringsskanal for masteroppgaver og doktorgradsavhandlinger, velger flere å utsette den elektroniske tilgangen. Ytterligere 20 prosent velger å fjerne den helt fra offentligheten, skriver Klassekampen onsdag. – Hva hvis det ikke går så bra, og så er det den oppgaven folk får opp når det googler navnet ditt? sier masterstudent i sosiologi Kaja Myrvang til avisen. Nils Pharo, professor i biblioteks- og informasjonsvitenskap ved Oslomet, mener det bryter med grunnleggende akademiske prinsipper om at forskningen skal være gjennomskiktig og resirkulerbar. – I og med at masteroppgaver inneholder forskning som er gjort med offentlige midler, bør disse også være offentlige tilgjengelige. Tendensen gjør seg gjeldende også på NTNU, hvor én av fire masteroppgaver ikke ble publisert for offentligheten i 2022. *ÅSH*

Er det norske fagspråket i ferd med å forsvinne?

Det er lite karrierefremmende å skrive på norsk, skriver Khrono tirsdag. En undersøkelse gjort av Språkrådet viser at vitenskapelige ansatte ved universitet og høyskoler hevder de blir oppmuntret til å skrive på engelsk. Tall viser at kun 7 prosent av doktoravhandlingene i Norge er skrevet på norsk. Samme tendens brer seg i høyere utdanning, med en nesten dobbel økning i emner undervist på andre språk de siste ti årene. – Dette er funn som viser hvorfor det står så dårlig til med fagspråkarbeidet i sektoren, sier direktør i Språkrådet Åse Wetås til Nettavisen. Hun peker på viktigheten det norske fagspråket har for undervisning og formidlingen av forskningsbasert kunnskap til samfunnet. Marita Kristiansen, førsteamanuensis ved UiB, mener at økt fokus på internasjonalisering og færre ansatte med norskkompetanse er noen av grunnene til tallene. *ÅSH*

Skadelig: Erfaring som ikke kobles opp mot forskningsbasert kunnskap kan medføre tiltak som gjør mer skade enn gagn, sier Garthus ved PHS.

En fersk rapport mener NNPF har brukt Politihøgskolen som «garantist» for faglig tyngde. Rektor ved Politihøgskolen forsikrer at de rydder opp i roller og uklarheter.

Rolleblanding på Politihøgskolen

tekst Eilif Tanberg
foto Synne Folstad Moen

Onsdag forrige uke kom den hardtslående rapporten som avdekker grove tilfeller av rolleblanding i politiet over flere år. Den er skrevet av Rolleforståelseutvalget, som på oppdrag av Justisdepartementet har gransket forholdet mellom politiet og den kontroversielle foreningen Norsk Narkotikapolitiforening (NNPF).

NNPF er en privat, ruspolitisk organisasjon som blant annet jobber mot avkriminalisering av narkotika.

Det har tidligere stormet kraftig rundt organisasjonen, og en rekke avsløringer av kritikkverdige forhold har vært i mediene de siste tiårene. Mange av disse bekreftes i rapporten.

– Det mest alvorlige er ikke enkelttilfellene, men at sammenblandingen har vart så lenge, sa leder av utvalget Anne-Mette Magnussen til Dagbladet i forrige uke.

Lånt legitimitet fra PHS

Rapporten avdekker blant annet at NNPF har hatt «ufornøyet» innflytelse på Politihøgskolen (PHS). Den ruskonservative foreningen har ifølge rapporten:

- «Øvet et aktivt påtrykk overfor PHS, for å fremme sitt syn på hva narkotikaundervisningen (...) skal innebære.»
- «Lånt legitimitet fra PHS, og brukt PHS som en slags «garantist» for (...) faglig tyngde.»

Mye av sammenblandingen har handlet om «Tegn og symptomer». Det er et kurs som har vært holdt på både PHS og av NNPF. Kurset har nå endret navn, men ifølge rapporten har det vært vanskelig å skille de to fra hverandre – «historisk utvikling og innhold» tatt i betraktning.

Våren 2023 er to publikasjoner fra NNPF fortsatt pensum på PHS-kurset.

Filter Nyheter har tidligere skrevet om stor misnøye blant forskere og undervisere ved PHS. Forsker Pål Frogner har blant annet slått alarm om hvordan NNPF påvirker PHS med sin «reinspikka narkobekjempelse-ideologi».

Høgskolelektor: – Forsøkt kneblet

Tania Randby Garthus er høgskolelektor ved PHS. Hun har markert seg som en krass kritiker av NNPF, og er glad for at rapporten trekker fram de kritikkverdige forholdene.

– Jeg ble selv forsøkt kneblet i 2012, fordi en lærer med tilknytning til NNPF var oppgitt over min og andre læreres refleksjoner i undervisningen, sier hun til Universitas.

– Nå må vi lære av de feilene som er begått, og unngå at vi havner der igjen.

Selv om mange grep er gjort for å rydde opp mellom

– Det kan virke som NNPF har hatt lave krav til evidensbasert kunnskap

Tania Randby Garthus, høgskolelektor ved PHS

PHS og NNPF, ser hun fortsatt utfordringer.

– I NNPF-miljøet settes erfaringsbasert læring høyt. Når erfaring ikke kobles opp mot forskningsbasert kunnskap, kan man utvikle tiltak som gjør mer skade enn gagn.

Se NNPFs svar nederst i saken.

Akademisk svake

Garthus mener høyere utdanning skal være en motvekt til hva hun mener er NNPFs ensidige fokus på erfaringsbasert kunnskap.

– På rusfeltet er det nettopp de kritiske stemmene og spørsmålene som er styrken til academia. Jeg opplever derimot at NNPF er et mer lukket miljø, som ikke åpner opp for helt nødvendige kritiske stemmer.

– Er det ikke bare naturlig at NNPF bidrar med sin kunnskap på feltet?

– Den kunnskapen jeg har observert at de har spredd, er ikke forskningsbasert. Det kan virke som NNPF har hatt

RAPPORT AVDEKKER BÅND MELLOM POLITIHØGSKOLEN OG NNPF:

re av feilene

Avfeier ikke NNPF: Studentrådsleder på PHS Christopher Limpag Hurlen mener kompetanse på rusfeltet godt kan komme fra NNPF.

lave krav til evidensbasert kunnskap, og faglig sett har de derfor stilt svakt.

Studentrådsleder ikke kritisk

Studentrådsleder på PHS, Christopher Limpag Hurlen, utelukker derimot ikke NNPF som kunnskapsleverandør.

– Det vi lærer på PHS om narkotika er veldig grunnleggende. Ønsker du å gå enda dypere, er det fint med eksternt kompetanse på feltet, blant annet fra NNPF.

– Det går fint at denne kompetansen kommer fra NNPF, hvis de er de mest kompetente på fagfeltet.

Limpag Hurlen mener debatten om NNPF ikke har nådd studentmassen. Han kjenner heller ikke til den uheldige innflytelsen rapporten avdekker.

– De fleste studentene vet nok ikke helt hva NNPF er. Studenter nå kjenner ikke så godt til saken, fordi debatten om NNPF ligger bak i tid, sier studentrådslederen til Universitas

– Men dette kan jo påvirke hvordan Politihøgskolen fremstår nå, selv om saken ligger bak i tid?

– Ja, men det viser at PHS og Politidirektoratet ønsker å kritisk undersøke hvordan foreninger og politiske syn kan ha innvirkning på politiet. Vi blir bedre av å undersøke disse tilfellene, sier han.

Høgskolelektor Garthus er derimot ikke enig i at debatten tilhører fortiden.

– Det er problematisk hvis studenter ikke har innsikt i NNPF-debatten. En politistudent bør være samfunnsengasjert, fordi vedkommende skal få en viktig rolle i samfunnet, slår hun fast.

– Handler om kultur

Høgskolelektor Garthus trekker frem at NNPF ser ut

til å ha stor påvirkning på studentene fortsatt.

– Mitt inntrykk er at det meste av aktiviteten i NNPF i Oslo nå skjer gjennom noen av studentene og i studentlaget deres.

– Tror du NNPFs innflytelse via studentlag kan ha problematisk påvirkning på den akademiske friheten til studentene?

– Dette handler mye om kultur. Hvis lojaliteten her handler om at man «må gå i takt med oss», kan dette være et problem. Hvis denne kulturen er til stede, så er dette et problem for den akademiske friheten til studentene og deres evne til å tenke fritt, avslutter hun.

PHS erkjenner overfor Universitas at det tidligere har vært bindinger på ulike nivåer mellom PHS og NNPF.

«Vi skal gjøre det vi kan for at forholdet skal være så avklart som mulig fremover. PHS rydder opp i roller og uklårheter, og vi er åpne for å gjøre nødvendige endringer», skriver

Rektor Nina Skarpenes i en e-post til Universitas.

PHS har to publikasjoner knyttet til NNPF på pensumlista til emnet *Rusmidler og doping - Kunnskap og praktisk arbeid i politiet*. Nå vil de igangsette en helhetlig gjennomgang av studiene innen rusfeltet.

«Vi er opptatt av at flere fagmiljøer og -syn skal være representert i arbeidet. Det er viktig for høgskolen at vårt kunnskapsgrunnlag er oppdatert og forankret vitenskapelig.»

Hva gjelder høgskolelektor Garthus tanker om den akademiske friheten, skriver rektoren at de vil initiere tiltak som handler om ytringsklima. Hun påpeker at rusdebatten er betent, men at PHS skal «tørre å utfordre faglig både internt og eksternt på en klok og hensynsfull måte».

NNPF svarer

NNPF er blitt forelagt saken og Garthus' kritikk. Generalsekretær i NNPF Oddgeir Høyekvam skriver i en e-post til Universitas at de nå har startet arbeidet med gjennomgangen av Rolleforståelsesutvalgets rapport.

«Jeg ber om forståelse for at vi må få sette oss inn i inn-

holdet før vi kommenterer disse påstandene, herunder kappittelet som omhandler Politihøgskolen og Norsk Narkotikapolitiforening», skriver Høyekvam, og understreker at de vil se nøye på problemstillingene som blir trukket frem.

«Garthus' uttalelser må imidlertid ses i lys av at hun er en kritiker av NNPF», skriver han.

universitas@universitas.no

Norsk narkotikapolitiforening (NNPF)

- » Privat, narkotikapolitisk organisasjon med medlemmer hovedsakelig fra politiet.
- » Har vært gjenstand for kritikk og kontroverser siden grunnleggelsen.
- » Tydelig motstander av legalisering og Solberg-regjeringens rusreform.
- » Politidirektoratet bevilget totalt nesten 3 millioner kroner til organisasjonen mellom 2001 og 2018.
- » Medlemmer av foreningen har brukt politiuniform når de har opptrådt som medlem i foreningen.
- » Grunnlagt i 1991.

Kilder: Aftenposten, NRK, nnpf.no

Kritisk: Garthus mener koblingen mellom PHS og NNPF kan være et problem for den akademiske friheten til studentene.

To år som kaste

Yigit Tok (28) forsøkte å få en passende veileder på masteroppgaven, men ble overlatt til seg selv. UiO skylder på dårlig kapasitet.

Masterkluss

tekst Vilhelm O. Bjørgul, Saga Eline Jonsson Hoff og Guro Aasaaren

foto Sindre Deschington

– Jeg utsatte og utsatte. Det ble en nedadgående spiral.

Det fortelle Yigit Tok (28) til Universitas. Han er internasjonal student fra Tyrkia ved økonomisk institutt på Universitetet i Oslo (UiO). Etter å ha tilbrakt et utvekslingsår i Finland gjennom bachelorgraden sin i økonomi fra Polen, bestemte han seg for å søke på masterprogrammet i samfunnsøkonomi ved UiO høsten 2020. Han var fascinert av de nordiske landene og ville skrive masteroppgaven sin om velstand og ulikhet i den samme regionen. Det gikk derimot ikke slik han hadde sett for seg.

Den første veilederen Tok fikk tildelt fra instituttet forklarte at han ikke ønsket å være veilederen hans. Dette ble begrunnet med at andre kunne temaet for masteroppgaven til Tok bedre. Dette var under høstsemesteret i 2020. Alle masterstudenter ved økonomisk institutt ved UiO har krav på veileder.

– Han anbefalte en annen på instituttet, men han var heller ikke interessert, ifølge Tok.

Etter dette valgte masterstudenten å søke på artikler relatert til tematikken i håp om å finne andre ansatte ved instituttet som kunne veilede ham under arbeidet med masteroppgaven.

– Jeg tok kontakt med fire eller fem andre som hadde arbeidet med tematikken, noen avviste meg, mens andre svarte først flere måneder senere.

To år uten svar

Utover høsten 2020 sendte Tok flere e-poster til instituttet der han forklarte at han ikke klarte å erstatte den første veilederen han hadde fått tildelt.

Han fulgte opp med flere e-poster i uken for å be om svar og forklare situasjonen. Enten ba de ham om å vente, eller så svarte de ikke, ifølge Tok.

– Jeg bestemte meg for gå til universitetet, men det var som en spøkelsesby. Det var ingen der. Jeg sjekket alle etasjene. Jeg ringte folk. Det var ikke noe svar å få. Etter dette følte jeg meg tvunget til å utsette oppgaven fordi jeg ikke

fant noen løsning.

Han utsatte flere semestre samtidig som han fortsatte å sende e-poster til både instituttet og fakultetet. Til slutt ble Tok anbefalt å varsle gjennom UiOs Si fra-system etter at en annen internasjonal student gjorde ham oppmerksom på ordningen. Han varslet gjennom systemet 18. mai 2022.

Da hadde masterstudenten fra Tyrkia ifølge ham selv gått nesten to år uten svar fra universitetet.

Instituttleder ved økonomisk institutt ved UiO Steinar Holden ønsket ikke til å stille til intervju om saken. Han svarer derfor på e-post til Universitas.

«Studenten skal ha blitt videre-sendt via veiledere som mente de ikke hadde tilstrekkelig kompetanse om temaet studenten skulle skrive master om. Finnes det et sikkerhetsnett for studenter i samme posisjon?»

«Blir studenten stående uten veileder, vil instituttet finne en. Vanligvis går det greit, men i noen tilfeller kan det ta noen uker å finne ny veileder.»

Instituttlederen kommenterer ikke hvorfor det tok mer enn noen uker å finne en veileder til studenten. Han svarer heller ikke på hvorfor Tok ikke fikk en ny veileder, da det ifølge Holden er instituttet sitt ansvar å finne en.

«Han fikk ikke veileder på 2 år. Er dette en praksis instituttet står inne for?»

«Det er ikke riktig at studenten ikke fikk veileder på 2 år. Studenten fikk en veileder. Når det så ble spørsmål om å bytte veileder, er det i første omgang studenten selv som må finne ny veileder. Da det viste seg vanskelig, sa instituttet at man skulle finne en ny veileder til ham. Da tok det dessverre for lang tid».

Skylder på kapasiteten

«Manglende støtte og respons fra instituttet handler hovedsakelig om kapasitetsproblemer i administrasjonen».

Det skriver studiedirektør ved samfunnsvitenskapelig fakultet Kari Marie Pound Davies i sin skriftlige begrunnelse til Tok 28. august. Svaret kom i forbindelse med varslingen i Si fra-systemet.

Likevel vedgår direktøren at Tok ikke har fått oppfølgingen han kan forvente som masterstudent, og hun beklager følgene det har fått.

– Å stå alene i det uten å få et svar, det er en veldig dårlig unnskyldning

Amine Fquih, leder av International Students' Union of Norway (ISU)

Fanget i spiralen: Yigit tok fikk omsider en veileder fra instituttet, etter å ha forsøkt å finne en i nesten to år.

ball

– Jeg bestemte meg for å gå til universitetet, men det var som en spøkelsesby. Det var ingen der

Yigit Tok (28) masterstudent ved økonomisk institutt UiO

Frustrert: Høsten 2020 begynte Yigit Tok (28) på en mastergrad i samfunnsøkonomi, men slet med å finne en passende veileder. Det ble opp til ham selv, og han har ennå ikke levert mastergraden.

«Vi forstår at dette har vært en vanskelig og stressende situasjon for deg. Vi beklager på det dypeste for utfordringene du har måttet møte», heter det i brevet fra direktøren.

Tok mener likevel det er en dårlig begrunnelse.

– Jeg synes det er et uærlig svar. Ikke noe svar på to år? Det er ikke et kapasitetsproblem. Hvis det skjedde en måned eller to hadde jeg forstått det. Jeg er ikke en urimelig person, sier Tok.

I en e-post til Universitas skriver Davies at fakultetet er bundet av taushetsplikt, og derfor ikke kan gå inn i detaljer. I etterkant sendte Universitas et formelt skriftlig dokument på vegne av Tok, hvor han frigir UiO fra taushetsplikten. Til tross for muligheten til å kommentere enkeltsak, velger Davies å ikke gjøre det. Det begrunner hun i at «Instituttet aldri kommenterer enkelt saker».

«Vi synes det er leit om studenten opplever at han ikke har fått tilstrekkelig oppfølging. Vi kjenner oss imidlertid ikke fullt ut igjen i hans beskrivelse av situasjonen», skriver hun.

Følelse av isolasjon

Tok vurderte både å skaffe advokathjelp og å gå til pressen for å få hjelp med saken sin. Dette var før han visste om *Si fra*-systemet.

– Jeg ville ha graden min og kunne ikke se noen annen utvei, forklarer han.

Tok hevder at flere internasjonale studenter han kjenner har hatt lignende opplevelser om mangelfull oppfølging fra universitetet.

– Noen fikk nye veiledere midt i studieløpet og måtte jobbe med

masteroppgavene sine hovedsakelig på egen hånd. Veiledningen de fikk, var også begrenset.

– Fullførte de graden sin?

– Noen utsatte flere semestre. Noen forlot landet midt under masterprogrammet.

Tok spekulerer i om den manglende oppfølgingen er knyttet til at han har et utenlandsk navn. Selv tror han den dårlige oppfølgingen handler om at han er internasjonal student.

Studiedirektør Davis understreker imidlertid den manglende støtten ikke handler om at Tok er internasjonal student.

«Manglende respons og støtte fra instituttet handler om kapasitetsproblemer i administrasjonen, og har ikke noe å gjøre med din status som internasjonal student», står det i brevet til Tok.

Også instituttleder Steinar Holden avviser Toks spekulasjoner, og understreker at instituttet legger stor vekt på likebehandling av alle studentene.

«Vi skal gi faglig relevant veiledning for alle våre masterstudenter – helt uavhengig av bakgrunn».

I dag jobber 28-åringen fulltid som regnskapsfører i Oslo. Han har fremdeles ikke fullført masteroppgaven, men håper å fullføre innneværende vårsemester.

– Universitetet ble mer behjelpelige etter at jeg varslet i *Si fra*-systemet. Jeg fikk en ny veileder, to år etter at jeg prøvde å kontakte dem.

– Dårlig unnskyldning

– Jeg vil virkelig ikke tro at dette har skjedd.

Det sier Amine Fquihi. Han er student og leder av International

Students' Union of Norway (ISU). Han er glad for at dette er første gang han hører om en slik situasjon.

Fquihi mener UiOs forklaring om at situasjonen bunner i et spørsmål om kapasitet, ikke holder mål.

– Det er ikke et argument. I det minste kan man kontakte studenten og informere at man ikke finner en veileder til ham. Men å stå alene i det uten å få et svar, det er en veldig dårlig unnskyldning, sier han på telefon til Universitas.

ISU jobber med de sosiale, politiske og akademiske interessene til internasjonale studenter i Norge. Fquihi understreker at dette er første gang han hører om en situasjon lik Toks, men at de generelle karene for internasjonale studenter i Norge kan og bør bedres.

Han sier at det er mange som vegrer seg for å spørre om hjelp, og peker på flere årsaker: Å komme fra et land med et annet system, fra en annen kultur, en språkbarriere og hva han beskriver som et tungt byråkratisk system. Fquihi eksemplifiserer med koronapandemien, da han erfarte at flere utenlandske studenter mistet jobben sin, men ikke visste at NAV tilbyr hjelp.

Gjennom ISU gir de rådgivning til internasjonale studenter for å hjelpe dem inn i systemer. Han tror det kan bidra til at situasjoner som denne unngås.

– Uansett hva som har skjedd, håper jeg universitetet beklager og fikser situasjonen, sier Fquihi.

universitas@universitas.no

Tilbudsguiden

AVIS

MORGENBLADET

50 % studentrabatt på Morgenbladet

Bestill her:
www.morgenbladet.no/student

Kontakt oss:
abo@morgenbladet.no
23 36 05 00

www.morgenbladet.no

EVENT.

10% studentrabatt på leie av lyd- og lysprodukter fra 123lyd.no

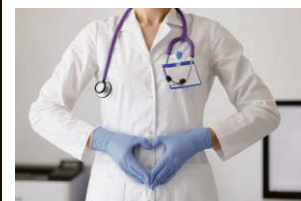
DJ til ditt studentparty/samling fra djb.no

Spesialsydde løsninger som passer ditt budsjett.

DJ Booking Norge AS
Hasleveien 28A, 0571 Oslo

djb@djb.no
Tlf: 90 53 29 29
DJ og artister: www.djb.no
Lyd og lys: www.123lyd.no

GYNEKOLOG

Majorstua kvinneklinikk

Gynekologisk undersøkelse og celleprøve
Studentpris kr. 950,-

Gynekolog sentralt på Majorstuen. Du får raskt time hos gynekolog, og du trenger ikke henvisning. Enkel timebestilling på nett og ingen ekstra gebyr for timer på kveld og i helger.

Velkommen til en hyggelig og profesjonell time.

Bestill time på majorstuaqvinneklinikk.no

TILBUDSGUIDEN

FOR

STUDENTER

|

OSLO

Vil gi nytt liv til gammelt fyrhus

Fyrhuset ved Oslomet skilter med pizzabuffet og deilig italiensk atmosfære. Men studentene uteblir. SiO spør nå studentene direkte hva de ønsker av stedet.

Campusaktivitet

tekst Axel H. Segelcke
foto Sindre Deschington

Som en mastodont midt i hjertet av Oslomets campus, står det gamle ærverdige mursteinsbygget kjent som Fyrhuset.

Utdatert fyringsanlegg er byttet ut med pizzaovn, og i dag driver stedet kafévirksomhet som en av Studentsamskipnaden i Oslo (SiO) sine satsinger på kvalitetslunsj.

Café Deiglig fyller ørene med italiensk indie-pop, og forsøker å friste studenter med duften av gjærbakst. Men studentene ser ikke ut til å bite på.

Vil appellere til unge

Studentflukten ønsker studentparlamentariker Mats Ugland å gjøre noe med.

I sin handlingsplan har Studentparlamentet ved Oslomet økt

satsingen på naturlige samlingspunkter, slik som Fyrhuset.

– Lokalet har gode forutsetninger. Det er store vinduer, og hvis det skjer noe i lokalet, ser man det utenifra, sier studentpolitiker Mats Ugland når Universitas møter ham på campus.

– Det er for det meste ansatte og eldre studenter som bruker stedet. Og det er jo ikke manko på plass, så vi ønsker flere studenter. Det må bli litt lettere å kunne ta turen innom. Og da også med utvidede åpningstider, sier han.

Ugland ser i tillegg for seg at spiseriet har potensiale til å invitere foreninger og ulike arrangementer, noe som har blitt forsøkt,

uten at det har ført til økt blest rundt lokalet.

– Studentmiljøet på Oslomet trenger flere av de små lavterskelstedene der foreninger på 20 til 50 personer kan møtes, uten å benytte en sal ment for 300.

Stive priser og god atmosfære

Blant studentene som unner seg en litt ekstra god lunsj på en sluddfull onsdagsformiddag, er bibliotek- og informasjonsvitenskapstudentene Jorunn Østjord, Marthe Togerud og Linn Helen Skrokbæk. Stive priser går på bekostning av den deilige stemningen Deiglig byr på.

– Vi liker stemningen her, det

er behagelig og fint, konstaterer lunsjgjestene.

Bachelorstudentene synes forøvrig maten også er verdt det.

Lodder stemningen

Tidligere denne måneden la SiO ut en online spørreundersøkelse der studentene selv kan komme med innspill for den videre utviklingen av stedet.

Forslag som «mykere sofaer», «sunnere mat» og «et sted man kan jobbe» er blant SiOs egne forslag til endringer.

Ved å svare på undersøkelsen blir man automatisk med i trekningen om et gavekort på 200 kroner hos SiO Mat og Drikke.

Studentene selv påpeker at de færreste tar seg råd til hjemmelaget pizza og et glass vin til lunsj.

Med åpningstider frem til 16:00, tenker Ugland at et lengre tidsrom kan lokke også de som blir igjen på campus etter skoletid.

– Vi er positive til utvidede åpningstider og alle som vil bruke lokalet på en bredere måte. Enten det er noen som vil starte en quiz her, eller noe annet. Tidligere har det blitt arrangert strikkekveld, med bra oppmøte. Men da var pizzaen gratis da.

universitas@universitas.no

Vil fyre: Læringsmiljø- og internansvarlig ved Studentparlamentet ved Oslomet Mats Ugland ønsker mer aktivitet i en av storbyuniversitetets nyeste kafésatsinger.

God mat, rolig atmosfære: Bachelorstudentene på bibliotek- og informasjonsvitenskap mener Deiglig har det lunsjtilbudet de ønsker. F.v. Jorunn Østjord, Marthe Togerud, Linn Helen Skrokbæk.

TEKNISK MUSEUM

SENT

på Teknisk museum

SPILL - LEGO - BAR - QUIZ

Siste torsdag i måneden / over 18

Stor gratis parkering i Kjelsåsveien 143, Kun 12 min. fra Oslo S

Norway Life Science 2023

14. februar @ Meet Ullevaal

Bli med på Young Talents – Career opportunities beyond academia, 14. februar 2023 på Meet Ullevaal

Delta på nettverksmøter hvor du kan møte representanter fra et stort utvalg av bedrifter!

Inspirerende foredrag med:

- + Georg Vo Beiske, adm. dir. Tribune Therapeutics
- + Eva Marit Hystad Byhrø, prosjektleder Denofa/Pronofa
- + Borghild Hillestad, direktør for fiskevelferd, Viking Aqua
- + Ingvild Gudim, seniorrådgiver Legemiddelverket
- + Frøydis Sved Skottvoll, forsker SINTEF Digital
- + Cyril Frantzen, operasjonsleder FoU ACD Pharma
- + Erik Paulshus, forsker Veterinærinstituttet

Se hele programmet og meld deg på:
uio.no/livsvitenskapskonferansen

Young Talents er en del av Livsvitenskapskonferansen – Norway Life Science 2023.

Arrangementet er for masterstudenter, ph.d.-kandidater og postdoktorer innen livsvitenskap ved UiO og NMBU. Arrangementet vil foregå på engelsk.

UNIVERSITETET
I OSLO

Norges miljø- og
biovitenskapelige
universitet

oslo
science
city arena

Campus etter mørkets frembrudd

Etter endt undervisningsdag blir halvparten av studentene igjen på campus. Hvem er de, og hva gjør de? Universitas la ut på jakt, og gikk tallene etter i sømmene.

Campusaktivitet

tekst Ulrik Alver Solli
foto Sindre Deschington,
Hanne Jones Solfjeld

I håp om å finne ut hva studentene som blir igjen på campus egentlig holder på med, tar Universitas turen til U1, kjellerpuben på Eilert Sundts hus på Blindern.

I det vi går inn i det dunkelt belyste lokalet, er klokka akkurat passert 17.

Stemningen er for øyeblikket rolig, men det er tydelig at noe er i gjære.

Denne kvelden arrangerer nemlig Samfunnsvitenskapelig fakultetsforening (SVFF) stikkball-pub i lokalet, et konsept like sprøtt som det høres ut. Reglene er tilsynelatende enkle: Det er vanlig pub, drikking av øl, men brått bryter det løs en runde stikkball. I facebookarrangementet advares det: Det kommer til å bli søl.

Tilgjengelighet viktig

Tallene viser at gjengen på U1 representerer omtrent halvparten av norske studenter. I en undersøkelse gjennomført av Sentio på vegne av Norsk studentorganisasjon (NSO) og Universitas svarer 46 prosent av studentene at de kun bruker campus til studier (se faktaboks). De resterende svarer derimot at de benytter seg av universitetets lokaler også etter studiedagen er over.

Lederen i Norsk studentorganisasjon (NSO) Maika Marie Godal

Nådestøtet: Jack Schøneberg (20) endte opp som vinner av stikkball-konkurransen på kjellerpuben til Samfunnsvitenskapelig fakultetsforening (SVFF).

Dam er uavhengig av tallene klar på en ting. Det å benytte seg av undervisningsstedenes fasiliteter bør være enklere:

– Det bør være lettere, mye lettere, å benytte seg av lokalene også etter endt undervisningstid.

Hun vektlegger at disse er viktige for å bedrive sosiale aktiviteter og frivillighet, noe studenter mangler lokaler til å kunne gjøre.

Det å delta i studentfrivilligheten er nemlig viktig for den sosiale tilhørigheten, noe som igjen er avgjørende for studentenes trivsel, ifølge NSO-lederen.

Uforglemmelige minner

Den sosiale tilhørigheten var også noe som var avgjørende for at lederen i SVFF Fredrik Tønnesen

(23) først valgte å engasjere seg.

På kjellerpuben U1 arrangerer fakultetsforeningen jevnlig arrangementer det går gjetord om. Bare denne uka er det EU-debatt, konsert med Linni, samt kveldens hel-sprøe påfunn – for å nevne noe.

– U1 fremstår som et sted hvor SV-studentene møtes for å ha det gøy, mener Tønnesen.

Det var også dette som gjorde at han selv valgte å verve seg. U1 ble et naturlig møtepunkt for studiemiljøet, og veien fra å henge der til selv å engasjere seg, var kort.

Han skulle sett at flere engasjerte seg, og synes tallet fra underviseren er for lavt.

– Jeg vil at flere skal bidra i studentfrivilligheten, og dermed oppdage hvor gøy det er, hvilke uforglemmelige minner som kan skapes, sier foreningslederen.

De syngende bjørner

Universitas forlater U1 for denne gang. Vi beveger oss ut i kulden og ser lys i Vilhelm Bjerknes hus.

Vi rekker knapt nok å gå inn døra før vi støter på en tilfeldig forbi-passerende. Følg etter meg, sier hun.

Hun tar oss med opp til realfagsbiblioteket, hvor realistforeningens eget blandakor, Ursi Canentes (eller «de syngende bjørner», om skolelatinene skulle være litt rusten), skal ha åpen

Det er godt mulig at det var flere den gangen, men det er alltid mange som ikke er interessert i campusaktiviteter

Jan Eivind Myhre, professor emeritus i historie ved UiO

øvelse, og Universitas ønskes velkommen.

– Koret er åpent for alle som vil være med, forteller dirigent Katarina Torgersen oss.

Selv er hun ferdig uteksaminert, men vektlegger hvor viktig kordeltaktelsen var som sosial møteplass under studietiden. Deltakerne i Ursi Canentes kombinerer nemlig korsangen med en annen velkjent studentaktivitet: puben.

Det er kanskje derfor ikke så overraskende at gjengens repertoar, i tillegg til studentviser og noen nerdete sanger (slik de selv beskriver det), inneholder en rekke drikkeviser.

Hele tiden ramler det inn nye syngende tilskudd, og for å gjøre plass til mer produktive deltakere bestemmer Universitas seg for å forlate de syngende bjørnene for denne gang.

Lange tradisjoner

Vel ute i kulden igjen merker vi at Ursi Canentes har vekket vår nysgjerrighet for historien, og vi kjenner brått en ugenndrivelig trang til å skaff oss et historisk blikk på studentenes sosiale og frivillige aktivitet på campus og universitetene.

Og sangen og foreningslivet har lang tradisjon på campus, viser det seg.

Jan Eivind Myhre er professor emeritus i historie ved Universitetet i Oslo, og forteller gladelig om sin egen studietid på 60-tallet, hvor han blant annet var deltaker i et blandakor ved Blindern. Også den gangen ble øvelse kombinert med pub-besøk.

– Vi pleide å gå ned på Valkyrien (legendarisk serveringssted på Majorstua, red.anm) etter endt øvelse, og så sang vi for gjestene der, forteller historikeren.

I det hele tatt mener han at de

Musikk er best LIVE!

Hos oss kan du oppleve live blues og soul med flotte artister fra både Norge, Europa og USA.

Vi har konsert hver lørdag kl. 16:00 på Youngs Nede. Dørene åpner kl. 15:00.

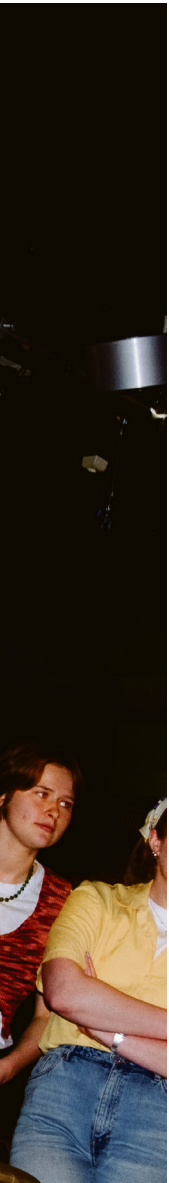
Kun kr. 100 for studenter og alle under 30 år!

Ordinær pris kr. 250 - 400. Billetter kjøpes på Ticketco eller i døra.

Start lørdagskvelden sammen med vennegjengen med et stemningsfullt og flott musikalsk vorspiel!

Velkommen til Oslo Bluesklubb!

Motstemmene: Katrin Hugøy (25) og Andrine Grasto (23) drar hjem etter endt undervisningsdag. De snakker likevel varmt om studentfrivilligheten.

SV-studentenes åndelige leder: SVFF-sjef Fredrik Tønnesen sier U1s viktighet for det sosiale på fakultetet var avgjørende for at han selv engasjerte seg.

Bruker du campus til sosiale aktiviteter?

- » Ja, sosiale aktiviteter: 28 prosent.
- » Ja, frivillig arbeid: 11 prosent.
- » Ja, begge deler: 14 prosent.
- » Nei: 46 prosent.
- » Undersøkelsen er utført av Sentio på vegne av Norsk Studentorganisasjon (NSO) og Universitas.
- » 1002 studenter svarte på undersøkelsen.
- » Undersøkelsen er gjennomført mellom 26. september og 12. oktober 2022.

fleste studentaktiviteter på 60-tallet var tilknyttet campus.

På spørsmål om han tror andelen som deltok i aktiviteter på campus var høyere da enn nå, svarer Myhre at det er umulig å vite med sikkerhet.

Selv om han selv var aktiv, og også mange av dem han kjente var det, så husker han også at det var mange som ikke ble værende på campus etter undervisningsdagen var over.

– Det er godt mulig at det var flere den gangen, men det er alltid mange som ikke er interessert i campus-aktiviteter, utdyper han, og legger vekt på at det er vanskelig å vite.

De som drar

Slik undersøkelsen viser, finnes det også studenter som ikke henger på campus utenom undervisningstid. Vi stopper to av disse i det de er på vei mot trikken etter endt undervisningsdag.

Venninnene Katrin Hugøy (25) og Andrine Grasto (23) går begge siste året på masterstudiet i organisasjon, ledelse og arbeid ved UiO.

– Det er et veldig godt miljø på masteren, uavhengig av om du jobber frivillig eller ikke, sier Grasto.

Hun mener dette er et viktig poeng: De har ikke trengt å engasjere seg for å tilegne seg et sosialt miljø. De vedgår samtidig at de godt kunne ha engasjert seg om situasjonen var annerledes. Da de tok bachelor i Bergen, jobbet de begge frivillig ved siden av studiet.

Et annet poeng er at frivilligheten kan oppleve å havne i konflikt med andre sysler – for mange studenter med dårlig råd kan en betalt deltidsjobb virke mer forlokkende enn ubetalt arbeid. SSBs levekårsundersøkelse for studenter viser at studenter jobber i snitt 50 timer i uken med jobb og studier, hvorav 15 timer går til deltidsjobb.

Studentene vi prater med, mener allikevel at man kan få tid til begge deler.

– Samtidig kommer det ann på hvor omfattende det frivillige arbeidet er, sier Hugøy.

– På U1 har jeg hørt at det fort kan gå mange timer med, følger hun opp.

Ved benevnelsen av U1 skvetter vi til. Vi kommer på at det snart må være på tide å returnere til kjellerlokalet. Noe sier oss nemlig at det nærmer seg stikkballtid.

Søk dekning!

Vi ankommer i den såkalte grevens tid. Tønnesen har rullet å få på seg dommerdrakta, og det ligger en eim av stikkball i kjellerlufta.

Men også en annen duft preger lokalet, det er tydelig at det har vært et par timer «vanlig pub» siden sist Universitas var der.

Brått kastes to små oransje baller ut fra en scene innerst i lokalet, og kaos bryter løs. Baller flyr i alle fire himmelretninger, noen hviner høyt. De som blir truffet forlater banen. Det tas ingen hensyn og Universitas' fotograf havner i skuddlinjen.

Stadig flere treffes, plutselig er det finale. Det avgjøres med et velrettet skudd. Samtlige i lokalet kjemper for å få igjen pusten.

Vi griper tak i sjefen sjøl.

– Det ble en suksess, bekrefter Tønnesen.

I det Universitas forlater kjellerpuben for andre gang denne kvelden, føler vi oss litt klokere. Campus er et merkelig, men spennende sted, også på kveldstid.

Og det vet studentene. I alle fall 54 prosent av dem.

universitas@universitas.no

INNSIKT

Umulium

En kjent fortelling lyder: For to millioner år skal det ha falt ned en meteor på jorden. Den inneholdt blant annet stoffet curium 82. Prof. dr. med Slatte oppdaget at stoffet kunne være avgjørende i kampen mot forkjølelsen - han måtte bare finne steinen som inneholdt mer curium enn umulium. Men utryddelsen av forkjølelse gjenstår. I mellomtiden: ikke vær en umulium. SEJH

BLE ADVART FOR SEKS ÅR SIDEN:

Lovbrudd kan koste

Forsinket informasjon: Student Ragnhild Lila Risnes (25) er overrasket over at SiO ikke har gjort det tydeligere hva leietakerne har krav på.

Etter at SiO avviklet sin depositumspraksis i høst, har det kommet frem at leietakerne har krav på forsinkelsesrenter. Manglende informasjon fra SiO svekker tilliten, sier SiO-beboer (25).

Forsinkelsesrenter

tekst Ingrid Vanebo og Dagny Mathilde Mohn

foto Ida Slåtto Neerbye og Synne Folstad Moen

Rett før jul datt det en gavepakke inn i Facebook-feeden til Ragnhild Lila Risnes (25). Hun studerer internasjonale studier ved Universitet i Oslo og har bodd på Studenterhuset i Schultz' gate i litt over to år. Risnes fikk vite at hun hadde krav på forsinkelsesrenter etter at Studentsamskipnaden i Oslo (SiO) besluttet å avvikle sin ulovlige depositumspraksis i oktober. Det var en av de andre beboerne på studenthuset som gjorde Risnes oppmerksom på sine rettigheter. For Risnes resulterte det i 1200 kroner ekstra på konto, penger til det daglige brød og litt ekstra ost på skiva.

– Det er en god slant, men ikke en syk sum, sier Risnes.

I Facebook-innlegget forklarte medbeboeren for alle som bor

på huset hvordan de skulle kreve pengene, og hvordan de kunne regne ut hvor mye de de kunne kreve. Hun reagerer på at hun ikke fikk denne informasjonen fra SiO. Ifølge husleieloven er det leietaker selv som må kreve pengene. Likevel mener Risnes at dette viser at SiO ikke tenker på studentenes beste.

– De er en stor organisasjon, de kan påstå at de er på studentenes side, men sånn er det ikke nødvendigvis. Det svekker tilliten vi beboere har til SiO, sier hun.

Påpekte feil for seks år siden

Bakgrunnen for at SiO nå avvikler depositumskontoer for sine leietakere, er en artikkel publisert i tidsskriftet Kritisk Juss, utgitt i august. Førsteamanuensis Marius Storvik hadde etterforsket om studentsamskipnadens depositumspraksis fulgte loven. Svaret var et tydelig nei.

Det er ikke første gang praksisen deres har blitt kritisert. Alle-

rede i 2017 hevdet jusprofessor ved Universitetet i Oslo (UiO) Kåre Lilleholt at SiO brøt husleieloven.

– Det er feil alt sammen. Det er helt utrolig, uttalte Lilleholt den gang til Universitas.

Lilleholt er overrasket over at det tok seks år før SiO endret praksis.

– Jeg synes det er underlig at dette har skjedd hos SiO. Det står tydelig i husleieloven hvordan depositumskontoer skal utformes, sier professor emeritus Lilleholt på telefon til Universitas.

Direktør i SiO Bolig Gunn Kirsti Løkka hevder at SiO har vært i god tro om at de har fulgt husleieloven. Studentskipnadene har hatt unntak fra husleieloven gjennom en forskrift. Forskriften åpner for at studentskipnadene kan ha depositum på en egen konto dersom den er adskilt fra øvrige midler.

– Vi har vært i den tro at vår ordning har vært i tråd med hvordan unntaket rettmessig kan praktiseres. Når vi skjønner at det ikke er tilfellet ønsker vi selvsagt å endre praksis for å følge lover og regler, sier hun til Universitas.

– Sjekket dere i 2017 at praksisen var i henhold til loven?

– Vi oppfattet da at vi har praktisert unntaket i tråd med regelverket.

Feilen SiO har gjort, er at de har hatt tilgang til depositumskontoen. Husleieloven krever derimot at depositumskontoer skal håndteres av en uavhengig finansinstitusjon.

Konsekvensen av lovbruddet er at leietakerne har rett på forsinkelsesrenter. Renta ligger på rundt 9 prosent og løper fra tidspunktet leietaker betalte depositum.

Dårlig informasjonsflyt

Hadde det ikke vært for en engasjert medbeboer, hadde ikke Risnes fått vite hva hun hadde krav på. SiO har ikke vært flinke nok til å informere, mener hun.

– Det er et godt bilde på at de opererer på samme måte som pri-

se på om det er noe vi kan forbedre. Det er viktig for oss at studentene føler seg informert, og at det skal være enkelt å rette kravet, sier hun.

Løkka påpeker at de ikke er lovpålagt å sende ut informasjon om at leietakerne har krav på forsinkelsesrenter, men at de likevel har informert om dette på sine nettsider.

– Har dere vurdert å sende ut denne informasjonen på e-post?

– Her gjør vi løpende vurderinger. Hittil har vi fokusert på å tilbakebetale depositumene. I neste fase vil vi ha fullt fokus på å betale kravene om forsinkelsesrenter. Vi har et stort ønske om å rydde opp,

– Det innebærer at vi har litt mindre penger i det lange løpet

Gunn Kirsti Løkka, direktør i SiO Bolig

vate utleiere, bare med et annet ansikt, sier Risnes.

SiO Bolig-direktør Løkka er åpen for at de kan bli enda flinkere til å gi tydelig informasjon til sine leietakere.

– Vi tar til oss kritikken og skal

svarer Løkka.

Hvem tar millionregninga?

Risnes frykter at det til slutt vil være studentene som blir nødt til å ta regninga, særlig hvis mange studenter følger opp. Også profes-

SiO 32 millioner

Dette er saken:

- » SiOs depositumspraksis har vært i strid med husleieloven §3-5.
- » Paragrafen sier at depositum skal stå på en egen konto som utleier selv ikke kan disponere.
- » Lovbruddet gir leietaker rett på forsinkelsesrenter.
- » Forsinkelsesrenter skal kompensere for leietakernes rentetap og virke preventivt mot ulovlig depositumspraksis.
- » Rentekravet løper fra tidspunktet man betalte depositum, og renta ligger på rundt 9 prosent.
- » Leietakere må selv kreve forsinkelsesrenter for å motta pengene man har krav på.
- » Kravet om forsinkelsesrenter foreldes i utgangspunktet etter tre år.

Kilde: Kåre Lilleholt, jusprofessor ved UiO

Vårrengjøring: Direktør i SiO Bolig Gunn Kirsti Løkka lover å rydde opp i saken uten at det skader studenttilbudet.

sor Lilleholt påpeker at leietakerne til SiO Bolig står i en særstilling: De er både betalende kunder, og studenter som skal motta tjenester.

– Pengene vil gå fra den samme kassen: Det er studenter som vil motta forsinkelsesrenter, og det er studenter som bidrar til å finansiere studentskipnaden, sier Lilleholt til Universitas.

Løkka i SiO Bolig understreker at leietakerne ikke må la være å søke om forsinkelsesrenter av den grunn:

– Dette er ikke noe leietakerne våre skal ha dårlig samvittighet for. De bør selvsagt kreve det de rettmessig skal ha, sier hun.

Foreløpig har 2000 leietakere krevd forsinkelsesrenter, ifølge Løkka. 800 av disse har fått kravene behandlet, noe som utgjør en sum på 1,5 millioner kroner.

Nettstedet Khrono har beregnet at SiO totalt skylder 32 millioner i forsinkelsesrenter til leietakerne. Løkka oppgir at SiO ikke har regnet på dette selv, men hun bekrefter at beregningen til Khrono ser korrekt ut.

Hvor pengene skal hentes i budsjettet kan ikke Løkka svare på, men hun understreker at dette ikke skal gå utover studentene.

– Det er vårt ansvar som samskipnad å dekke forsinkelsesrentene leietakerne har krav på. Vi forsikrer at det ikke skal gå utover tilbudet til studentene. Hvordan vi skal dekke kostnadene må vi vurdere når vi skal fastsette våre lang-

siktige prioriteringer, sier hun.

– *Innebærer det at disse uforutsette kostnadene vil påvirke studentenes tilbud på lang sikt?*

– Jeg vil ikke si at det vil gå utover tilbudet på lang sikt, det er for sterke ord. Det vil få konsekvenser på den måten at beløpet tas inn i vurderingen når vi skal planlegge samskipnadens langsiktige linje, sier Løkka.

– *Hva vil disse konsekvensene på lang sikt innebære?*

– Det innebærer at vi har litt mindre penger i det lange løpet. Målet er at studentene

ikke skal merke noe til dette, svarer hun.

Velferdstinget ønsker åpenhet

Leder for Velferdstinget Marius Torsvoll forteller på telefon til Universitas at det er viktig at SiO løser opp i dette på best mulig måte, uten at det går utover studentene.

– Det er viktig at SiO er åpne om hvordan de vil løse situasjonen, en situasjon vi ikke skulle vært i.

Studentene har stor tillit til SiO, sier Torsvoll, og understreker at det er SiOs jobb å forvalte denne tilliten. Når det kommer frem at de har gjort feil, er de nødt til å korrigere på en ryddig og åpen måte, mener han.

– Dette er en feil som burde vært oppdaget i 2008 eller 2009, da forskriften kom, avslutter Torsvoll.

universitas@universitas.no

SØK OM MIDLER:

Osloforskning stipend med søknadsfrist 15. februar 2023

Hvem kan søke?

Masterstudenter på siste året fra Universitetet i Oslo

Hva kan du få stipend til?

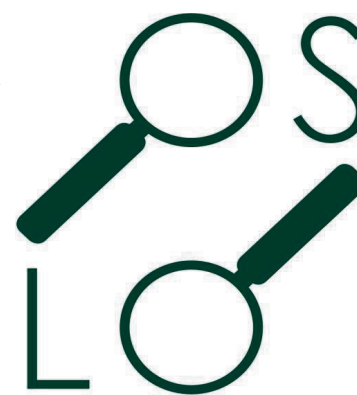
Arbeid med masteroppgaver, prosjekter med Oslo-relevant tema

Hvor mye kan du få?

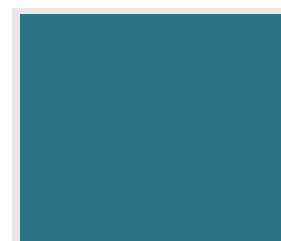
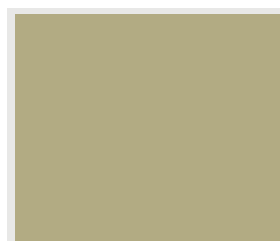
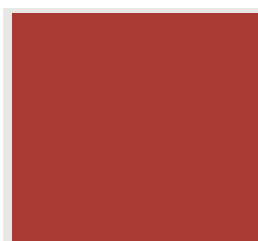
Inntil 30 000 kr

Søknadsfrist 15. februar

Søknadsinfo: www.uio.no/osloforskning

OSLO
FORSKNING

2022 i bilder

Universitas' fotografier oppsummerer nyhetsåret som gikk.

tekst Saga Eline Jonsson Hoff

Studiestøtte-demo:
Støre-regjeringens statsbudsjett falt ikke i god jord hos studentmassen. De foreslo ikke økt studiestøtte, og varslet en innføring av skolepenger for internasjonale studenter. «De som ikke hoppet nå, støtter skolepenger», ljomet det utenfor Stortinget 27. oktober. Da budsjettet ble vedtatt i november, økte studiestøtta med 9022 kroner i året, til studentenes glede. Skolepenger blir derimot innført for studenter fra områder utenfor EU.

FOTO: HANNE JONES SOLFJELD

FOTO: HANNE JONES SOLFJELD

SUV:

Når kveld blir til natt, går «Philip» og «Lukas» ut for å rydde byen for biler av typen SUV. I alle fall ønsker de å bremse trafikken for de store bilene, og gjør det ved å tappe dekkene for luft ved hjelp av linser. De er en del av den internasjonale gruppen The Tyre Extinguishers. Klimaaksjonister har tydd til kontroverselle aksjoner dette året: å lime seg til Munchs Skrik eller kaste maling på skulpturene i Vigelandsparken. Universitas ble med SUV-aksjonistene på tokt på Majorstuen: – Det handler vel mer om å ansvarliggjøre de aller rikeste menneskene i en mer kollektiv forstand, sa Lukas.

Gjenåpning:

Studentene ble truffet hardt av pandemien, når den ellers travle og spontane studenttilværelsen ble stillstand og zoom. I februar, snart to år etter 12. mars 2020, var vi tilbake på dansegulvet. Høy musikk, strobelys, mørke kjellere og bass luften. Aldri har øl i håret og svette kropper kjentes bedre.

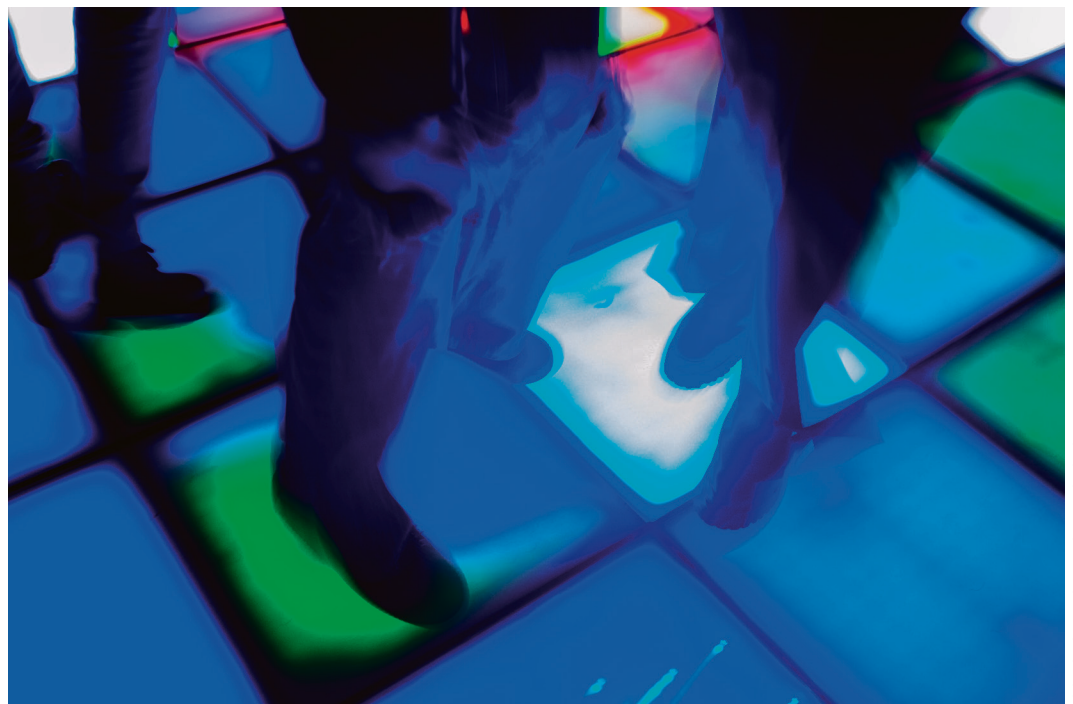

FOTO: CHARLOTTE FORDE SKOMSOY

FOTO: TUVA SKARE

Lærerstreik:

I høst streiket flere tusen lærere i over tre måneder for bedre lønn og flere utdannede lærere i skolen. Den ble norgeshistoriens lengste, før den endte i tvungen lønnsnemnd. Lektorstuderer så mørkere på deres fremtid i læreryrket. – Det er det verste som kunne skje. Nå er det nok mange som føler på en håpløshet, for problemene som eksisterer nå, vil jo bare følge oss videre og bli større etter hvert, sa lektorstudent ved UiO Elisabeth Hoksmo Olsen til Universitas etter streikens slutt.

FOTO: HANNE JONES SOLFJELD

Pride:

10. september tok Oslo gatene tilbake etter terrorangrepet i Rosenkrantzgate 25. juli. Solidaritetsmarkeringen startet i Kongens gate, og flere føyet seg til toget med farger, stolthet og sorg. Selv om stemningen var ambivalent, oppstod det et rungende «Kampen fortsetter!» idet toget slynget seg rundt London Pub.

FOTO: TUVA SKARE

Persona non grata:

Stortingspolitikeren som har frekventert mest i Universitas' saker, er utdanningsminister Ola Borten Moe – en ikke alle er like begeistret for. Studentparlamentet ved UiO vedtok nemlig en resolusjon, hvor de erklærte Borten Moe persona non grata, altså uønsket, på campus. De begrunnet vedtaket i at de ikke følte seg prioritert. – Det er ingen av oss som kommer videre ved at vi nekter å snakke sammen eller kansellerer hverandre. Dette synes jeg er en litt pubertal uttrykksform, uttalte Borten Moe som reaksjon.

klimatekolog: **Karen Fosse Rosness**
kfrosness@gmail.com 991 61 645

KLIMA

UiO oppretter fem nye stillinger på Grønt studentkontor

Denne våren åpner landets første grønne studentkontor i 1. etasje i Fredrikkebygningen på Blindern. Grønt studentkontor blir en arena for klima- og miljørettet aktivitet. En møteplass og et kontaktpunkt for studenter og ansatte som har ideer, innspill eller spørsmål om hvordan UiO som studie- og arbeidsplass kan bli mer bærekraftig. «Det er viktig at universitetet går foran i klimaarbeidet. Vi vet også at det bor et enormt engasjement blant studentene til å finne løsninger på de problemene klimakrisen bringer med seg», skriver Prosjektleder Anne-Line Sandåker i en mail til Universitas. Det er studenter som skal ansettes som prosjektledere ved senteret, og UiO har nylig utlyst fem nyopprettede 20%-stillinger i den forbindelse. Stillingene innebærer å initiere og koordinere prosjekter og aktiviteter, etter retningslinjer og mål som er formulert i den helhetlige klima- og miljøstrategien som universitetet har vedtatt. Er du engasjert i klimakampen, og har ideer om hvordan Blindern kan bli en mer bærekraftig institusjon, burde du sende inn en søknad før den 24. januar. FEI

Mønstergyldig masochisme

Klimaaktivist Greta Thunberg (19) sikret seg en fjerdeplass på listen over tidenes mest likte tweets, da hun den 28. desember svarte på en tweet fra tidligere kickbokser og selverklærte «suksess-influenseren» Andrew Tate (36). I en tweet adressert til Thunberg skryter Tate av de 33 bilene han har stående i garasjen, og etterspør Thunbergs mailadresse for å sende den fulle oversikten over bilsamlingens totale klimagassutslipp. Thunberg avfeide Tates forsøk på å provosere og parkerte det hele som en penisforlenger: «Yes, please do enlighten me. email me at smalldickenergy@getalife.com», svarte hun. Dagen etter, 29. desember, ble Tate og broren arrestert av politiet i Romania, tiltalt for menneskehandel og voldtekt.

Like etter twitter-korrespondansen skrev forfatter og journalist Rebecca Solnit, en kommentar i The Guardian der hun hevder at utvekslingen mellom Thunberg og Tate er en påminnelse om «forbindelsen mellom masochisme, kvinnehat og klimafornektelse.» Solnit viser til en amerikansk studie fra 2016 som konkluderte med at menn, i større grad enn kvinner, motsetter seg klimatiltak i frykt for å oppfattes som mindre maskuline. Ifølge studien er det å ta grønne valg for mange menn assosiert med noe feminint, noe som fører til at de tenderer mot å konsumere produkter som ofte er skadelige for miljøet, i forsøk på å styrke en manndomsfølelse. Tate bekrefter denne teorien, ifølge Solnit, ved å stolt legge ut om sine klimautslipp og å bedrive organiserte overgrep mot kvinner.

DDM

Hva nå - for k

Klimaåret 2023

tekst: Karen Fosse Rosness

I 2022 fikk vi nyheter om historiske fremskritt for klimasaken, men også beskjed om at verden brenner fortere enn vi forutså. Universitas har spurt forskere og aktivister om klimasakens viktigste hendelser i året som var, og hva vi burde gjøre i året som kommer.

2022 var et år der vi fikk flere gjennombrudd i klimasaken. Klimatoppmøtet cop27 ble avholdt i Egypt, og Naturtømmøtet cop15 i Canada. På sistnevnte møte i desember, ble alle verdens land enige om en ny naturavtale med gyldighet frem til 2030. Et av de viktigste punktene i avtalen er at minst 30 prosent av hav- og landområder skal være under vern innen 2030. Det vil si en dobling fra dagens 15 prosent av hav- og landområder som er under bevaring nå.

I desember i fjor ble det også annonsert gjennombrudd i forskningen på fusjonskraft. Forskere ved Livermore-laboratoriet i USA klarte å få mer energi ut av en fusjonsreaktor enn de hadde puttet inn. Noe som gir et håp for at vi i fremtiden kan få mer ren energi fra kjernekraft.

På grasrotnivå kan vi trekke frem at klimaaktivistene på alvor utnyttet seg av oppmerksomhetsøkonomien ved å bruke kunsten som middel. Klimaaktivistene spilte også en avgjørende rolle i kampen mot utbygging av oljefeltet Wisting i Barentshavet, der en endelig avgjørelse ble utsatt.

De nevnte fremskrittene er nødvendige, fordi 2022 også er året der jordkloden nådde sitt varmeste punkt noensinne, med varmere-korder over hele verden. Vi slapp også ut mer CO₂ fra fossile brenslere enn noen gang tidligere, og ryktet går om at nordmenn spiste mer kjøtt enn noensinne.

I forsøk på å kartlegge

våre blindsoner om året som har gått, har Universitas spurt forskere og aktivister fra ulike disipliner og organisasjoner for å høre hva de mener var høydepunktet for klimasaken i 2022, og hva de mener er fanesakene for 2023. Vi mottok skriftlige svar fra samtlige, med varierende lengde.

Spørsmålene vi stilte dem er:

1. Hvilken hendelse vil du trekke frem som et høydepunkt for klimasaken i 2022?
2. Hvilken klimasak er din fanesak i 2023?
3. Hvilket nyttårsforsett for arbeidsåret 2023 ville du hatt hvis du var klimaminister Espen Barth Eide?

klima?

Illustrasjon av Sindre Deschington

FOTO: PRIVAT

Steffen Habberstad Lundeby, leder for Studenter for kjernekraft

1. Jeg har lyst til å trekke frem det historiske gjennombruddet innen fusjonskraft. For første gang lyktes man med å få ut mer energi enn man brukte for å smelte sammen atomkjerner. Metoden er fremdeles langt unna kommersiell bruk, men potensialet for fremtidig energiproduksjon er gigantisk.

2. Mer energi, mindre utslipp.

3. Sett hovedfokuset på hvordan man best kan kutte utslipp, og ikke nødvendigvis hvilken metode som brukes.

FOTO: ALEKSANDER SNARHEIM

Ingebjørg Thorkildsen, leder for Naturvernstudentene i Oslo

1. Det har vært flere gode seiere i 2022. Det er vanskelig å ikke trekke frem at oljeprosjektet Wisting ble stanset, dette var historisk viktig fordi dette var første gang man har klart å stanse et oljeprosjekt som har kommet så langt. Jeg vil også trekke frem en naturseier vi fikk på slutten av året. Et veiprojekt skulle bygges rett gjennom Laagendeltaet i Innlandet, men prosjektet ble skrinlagt. Disse to seierene viser hvordan det er mulig å prioritere klima og natur over profitt, og jeg håper dette kan sette en ny standard for lignende saker.

2. I 2023 tror jeg kommunestyret- og fylkestingvalget blir en av de viktigste sakene. Det er mye viktig politikk som blir vedtatt rundt omkring i landet. Vi trenger at politikerne legger til rette for en storstilt omstilling, men det vil ikke skje om kommunene og resten av landet ikke er med. Derfor er det viktig at også lokale klima- og miljø saker blir løftet opp.

3. Jeg ville hatt et mål om å få alle de andre statsrådene til å være like opptatt av klima- og miljø som meg. Mye viktig politikk som påvirker klima og miljø, skjer utenfor klima- og miljødepartementet. Det er viktig at alle de andre ministrene også prioriterer klima- og miljø i sin politikk, slik at klima og miljø gjennomgår alle deler av norsk politikk.

FOTO: UNIVERSITETET I OSLO

Arne Johan Vetlesen, professor i filosofi (UiO)

1. At Wisting-feltet ble utsatt, og dermed trolig aldri blir realisert.

2. At ingen nye oljefelt åpnes.

3. At Hurdalplattformens formulering om at all politikk skal skje innenfor naturens tålegrenser får faktiske konsekvenser for bevaringen av norsk natur.

FOTO: SYNNE FOLSTAD MOEN

Matilde Angelteit, medlem i Changemaker

1. Miljøbevegelsen klarte å stoppe Wisting-feltet! Det er enormt, aldri før har et oljeprosjekt som har kommet så langt i prosessen i Norge, endt opp med å faktisk ikke åpne for drift. FNs naturavtale er også en stor seier fra 2022. Den ble mye bedre enn de fleste av oss hadde tur å håpe på.

2. Jeg synes det er helt sprøtt at vi i 2023 fortsatt tenker å bygge ut oljenæringen, og deler ut nye oljelisenser. Vi må innse at fossilalderen hører til i fortida - pengene og folka som brukes i olja nå, må vi begynne å flytte til grønne prosjekter.

3. Jeg håper Espen har en lang liste med forsett, for vi trenger et skikkelig skippertak! Jeg ville blant annet jobbet for å stoppe alle nye oljelisenser, innføre krav om arealnøytralitet i alle kommuner (netto null tap av natur), 30 prosent vern av natur i Norge, at vi gir 65 milliarder kroner årlig til klimafinansiering - uten å ta mer penger fra et allerede presset bistandsbudsjett, tillegg til mer fokus på gjenbruk, reparasjon, å velge kollektivt og å spise grønt blir billigere og enklere.

FOTO: KNUT NEERLAND

Anja Bakken Riise, leder for Fremtiden i våre hender

1. Det er naturavtalen, uten tvil. Verdens ledere har forpliktet seg til å verne 30 prosent av naturen innen 2030. Å verne natur har gjerne blitt sett på som noe man gjør på siden av all annen samfunnsutvikling, men jeg tror dette er i endring. Man snakker nå om en naturbasert tilpasning til klimaendringer. Naturen er ikke noe utenfor oss, vi er en del av den. Det bør gjelde for all politikk for å redusere klimagassutslipp også.

2. Ta ansvar for klimagassutslippene som kommer fra norsk forbruk, uansett hvor utslippene skjer. Når Kina har høye klimagassutslipp, fordi de produserer varene vi forbruker, da må politikerne i Norge ta ansvaret for overforbruket vårt. Importen fra Kina til Norge økte med 44 prosent fra 2019 til 2021. Klimapolitikken i Norge må ta dette med i beregningen.

3. Utforme en matkastelov som effektivt reduserer matsvinnet og er forpliktende for hele verdikjeden. Loven skal utredes i år og vedtas i 2024. Vi skal hjelpe Barth Eide å gjøre den god.

FOTO: PRIVAT

Jonas Kittelsen, medlem av Extinction Rebellion

1. At en samlet norsk klimabevegelse klarte å stoppe oljefeltet Wisting i Arktis, var fjorårets store seier. 200.000 millioner tonn CO₂ blir nå liggende i bakken - som tilsvarer fire ganger Norges utslipp. Wisting-seieren viser at aktivisme fungerer!

2. Sette naturkrisen mer på kartet. Naturen er forutsetningen for våre liv, vårt samfunn. Vi trenger også flere aktive studenter i organisasjonene. Sett av et par ettermiddager i uka og bli med oss. Ingenting er viktigere for din framtid!

3. Regjeringen må stoppe å lete etter mer olje, hvis ikke tar de fra oss en stabil og trygg framtid. Samtidig må vår nye globale naturavtale implementeres ved å stoppe deep sea mining, bunntråling, hytteutbygging og verne våtmarker på en måte som setter økologiske hensyn over økonomiske.

FOTO: UNIVERSITETET I OSLO

Dag O. Hessen, professor og leder for Senter for biokjemi i Antropocen (UiO)

1. Klimatoppmøtene er jo alltid høydepunkter, så det er vanskelig å komme utenom det, men jeg synes også det er viktig å trekke fram at 2022 var det året hvor koblingen mellom naturtap og klima for alvor kom på dagsorden.

2. For Norge bør det være å komme fram til en plan for utfasing av norsk olje, også fordi det er en viktig signaleffekt til resten av verden. Norge har - noe ufortjent - rykte som en grønn foregangsnasjon, men det gir lav troverdighet når nyheten om nye letelisenser og offensiv oljepolitikk kommer samtidig med nyheten om at de siste åtte årene er de varmeste vi har målt. Slik situasjonen i Europa er i dag må vi akseptere en lengre overgang med gass, men den må ikke bli for lang.

3. Jeg tror Barth Eide har forstått alt dette, og også fått inn setningen om at «Klima og natur skal danne rammene rundt all politikk». Hans nyttårsforsett måtte derfor bli å få sine partifeller med på denne erkjennelsen, gjerne LO også, og om mulig SP. Først da kan utsagnet omsettes i politikk. Så bør også «folk flest» forstå betydningen av dette, men det kan ikke pålegges Barth Eide alene ...

DEBATT

debattredaktør: **Tord Magnus Håland Dyrkorn**
tord.dyrkorn@gmail.com 404 56 561

KJØR DEBATT

Hete tips om debatter i andre redaksjoner

Psykopatisk dårlig satire

Vi skal noen år bakover. Vi skal til en tid du ser levninger fra når du stalker crushet ditt på Facebook og blir flere år tilbake – helt til du kommer til en enklere og mer sorgløs tid. Jeg sikter selvfølgelig til det tidlige 2010-tallet – til internetthumorens gullalder. Du vil ha noen eksempler, sier du? Tenk 9gag, artige.no og Buzzfeeds lange og relaterbare lister over ~ting~. De fleste av oss etter beste evne har forsøkt å fortrenge denne pandoraeksen av tenåringsminner. Modning kalles det. Dette fenomenet er tydeligvis ukjent på Sørlandet. I den Kristiansand-baserte studentavisen Unikum er slik humor fortsatt gullstandarden. I

avisens julenummer disker selveste ansvarlig redaktør opp med hysteriske «10 signs that you, or someone you hang out with, might be a psychopath. Holiday edition». Heller du melk i bollen før frokostblanding? Psykopat. Henger du toaletttrullen feil vei? Psykopat. Har du ost oppå skinken på brødskiven? «That gives me creepy motherfucker vibes for real», skriver redaktøren under på. Blir du ferdig med en innlevering før tiden? «Who the fuck do you think you are? You think you're better than me!?» spør avisen. Dette er skikkelig relaterbart og ekstremt på kornet. Ordentlig smart satire.

ROFL.

Nyttårsforsett med overlegg

For nesten samtlige av studentavisenes i Norge, er nyttårsforsett tydeligvis noe av det hete å skrive om i disse tider – forstå det den som kan. En kulturjournalist i Trondheimsbaserte Under Dusken vil i år forsøke å sette nyttårsforsetter han vet han klarer å gjennomføre. Han er nemlig sikker i sin sak på at folk flest ikke klarer å gjennomføre de nyttårsforsettene de har, og derfor har han sett seg lei hele greien. Han omtaler det hele som «Forban-

nelsen som rammer deg hver januar». Nuvel. Det som slår meg at det er én gruppe som er mye mer glad i å snakke om nyttårsforsett enn resten av oss, nemlig de som hater hele greien. Nevnte kulturjournalist skriver seg selv «Hvorfor i alle dager har jeg skrevet denne artikkelen? Det burde jeg nesten finne ut av snart.» Vel, det er aldri for sent. Men i motsetning til nyttårsforsettene dine for i år, kan det vise seg at det er en temmelig vanskelig oppgave.

ILLUSTRASJON: HANNE JONES SOLFJELD

Når utvasken går i vasken

Husleieloven

Karl Inge Olaussen, saksbehandler i
Jussformidlingen

De fleste av oss har opplevd, eller skal oppleve, å flytte ut av en leilighet. Da skal den være både ryddet og rengjort. Men dersom man glemmer å vaske en komfyr, tørke støv i ett hjørne eller søppeltømming kan man plutselig få et krav mot seg. Husleieloven § 10-2 gir ikke leietaker adgang til å rette manglende utvask etter nøklene til leiligheten er levert tilbake. Den gjeldende normen fra Husleietvistutvalget er at utleier må gi godkjenning for at leietakeren kan komme tilbake og rette opp i vaskingen ved et senere tidspunkt.

Med manglende regulering i husleieloven, er det til syvende og sist utleier som bestemmer hvorvidt leietakeren får foreta omvask. Om man får lov til å rette første utvask vil i stor grad være avhengig av utleiers velvilje. Mangelen på tydelig regulering i lovverket forsterker dermed ubalansen mellom utleier og leietaker. Dette er ikke gunstig. Det skaper en frykt og maktubalanse som kunne vært unngått. Paragrafen bidrar ikke til å skape forutsigbarhet, men usikkerhet.

Kravene kan i seg selv være på flere tusen kroner eller ned til eksempelvis kr 500, jf. HTU-2010-55, men selv små krav på under tusenlappen kan for mange utgjøre en stor byrde. Kravene rammer særlig den fattige studenten, de svakerestilte i samfunnet og aleneforelderen som akkurat får hjulene til å gå rundt. Små krav kan derfor være nok til at hverdagen forandres. Ved å gi den svakere part mulighet til å vaske og rydde selv vil slike situasjoner unngås, og partenes styrkeforhold balanseres i mye større grad.

Ved å ikke regulere rett til å rette utvask virker

paragrafen mer konflikteskalerende enn den burde. Selv Husleietvistutvalget skjønner at det er et problem med paragrafen når de oppfordrer utleier og leietaker til å ta gjennomgangen av utleieobjektet før utflytting sammen. Husll. § 10-2 løser dermed ikke problemet mellom leietaker og utleier dersom utvasken er for dårlig. Når Husleietvistutvalget gir generelle anbefalinger for å unngå konflikter etter utvask, tyder det på at bestemmelsen ikke fungerer i praksis.

I tilsvarende lover er det inntatt mulighet for den ene part å rette uten godkjenning fra den andre. Dette gjelder eksempelvis forbrukerkjøpsloven, avhendingslova og håndverkertjenesteloven. I både forbrukerkjøpsloven og håndverkertjenesteloven er det profesjonelle parter som gis rett til retting. Profesjonelle parter vil ha større sannsynlighet til å levere mangelfritt produkt eller tjeneste. Likevel har de krav på retting. Når profesjonelle parter kan rette, er det uharmonisk at leietakere, som man ikke kan kreve like mye av, ikke har rett til å vaske på nytt. Mangelen på harmonisering illustrerer hvor lite gjennomtenkt og utdatert husll. § 10-2 faktisk er. Det er ingen grunn til at husleieloven ikke skal tilpasses i samsvar med tilsvarende lover.

Samlet sett vil en forandring fremme leietakers økonomiske forutsigbarhet, skape større likhet i lovverket og bidra til å balansere et allerede skjevt styrkeforhold mellom utleier og leietaker. Vi i Jussformidlingen mener derfor at lovteksten bør endres til å inkludere rett til å utføre vask og rydding på nytt etter en underkjenning, slik at leietakeren slipper store krav når utvasken først har gått i vasken.

debatt@universitas.no

Ukas tvitringer:

Beinangel @GanskeDum

Eg er ikkje anna enn ei vandrane oppleving av symptomer

Du og alle andre som har gått igjennom en juleferie med korona, RS-virus, influensa, med mer.

peder @_pnyeg

fyr som går med hjelm i byen fordi han er redd for rasfare

Han er ikke redd, det er bare moren til Nure fra Linus i Svingen som er overbeskyttende.

Ane Breivik @anebrei

oslo-folk kunne kjøpt bolig hvis de bare sluttet å bruke hele søndagen på tim wendelboe

Ikke etter at SiO satt opp prisen på kaffe, Ane.

Debattregler i Universitas

Vil du få din mening på trykk i Universitas? Send innlegget ditt på e-post til

debatt@universitas.no

Typiske innlegg er mellom 1500 og 2000 tegn, inkludert mellomrom. Lengre innlegg kan vurderes i noen tilfeller

- Vi trykker ikke innlegg som har vært på trykk i andre aviser, eller som er hatske og trakasserende
- Vi tar oss retten til å forkorte innlegg
- Frist for innsending av innlegg er søndag kl. 17
- Legg ved et portrettfoto av deg selv i e-posten

Fysisk undervisning er ikke like bra for alle

Kronisk sykdom

Inger Anne Krokeide (27), student ved UiO

Har vi glemt det vi lærte under pandemien? Jeg mener ikke alt det kjipe, men jeg mener at digital undervisning faktisk kan virke inkluderende og stimulerende.

Til tross for en ny smittebølge, er hverdagen tilbake på universitetene. Dette betyr folk i gangene, fulle lese- og forelesningssaler. Det er bra for mange. Likevel er det folk som savner mulighetene digital undervisning ga under pandemien.

Studenter er i ulike livssituasjoner. Noen er kronisk syke, andre har små barn og andre må jobbe for å få hverdagen til å gå rundt. For mange funket det med et digitalt tilbud

for å kunne få hverdagen til å gå opp. Noen har utfordringer som ikke gjør det mulig å dukke opp fysisk. For noen grupper ble det enklere å studere når det var mulig å styre hverdagen mer selv.

Mange synes også det er lettere å stille spørsmål til forelesere når det sendes inn digitalt. De digitale spørretimene fikk mange flere spørsmål enn når man har hatt spørretimer fysisk. Det kan tyde på at et digitalt tilbud kan hjelpe på å få mer aktivitet.

Nå øker prisene på det meste, og det går hardt utover studentøkonomien. Mange er avhengige av å jobbe for å få endene til å møtes. Da kan det være lettere å kunne fullføre studiene om man kan styre hverdagene selv, og følge kurs og forelesninger digitalt.

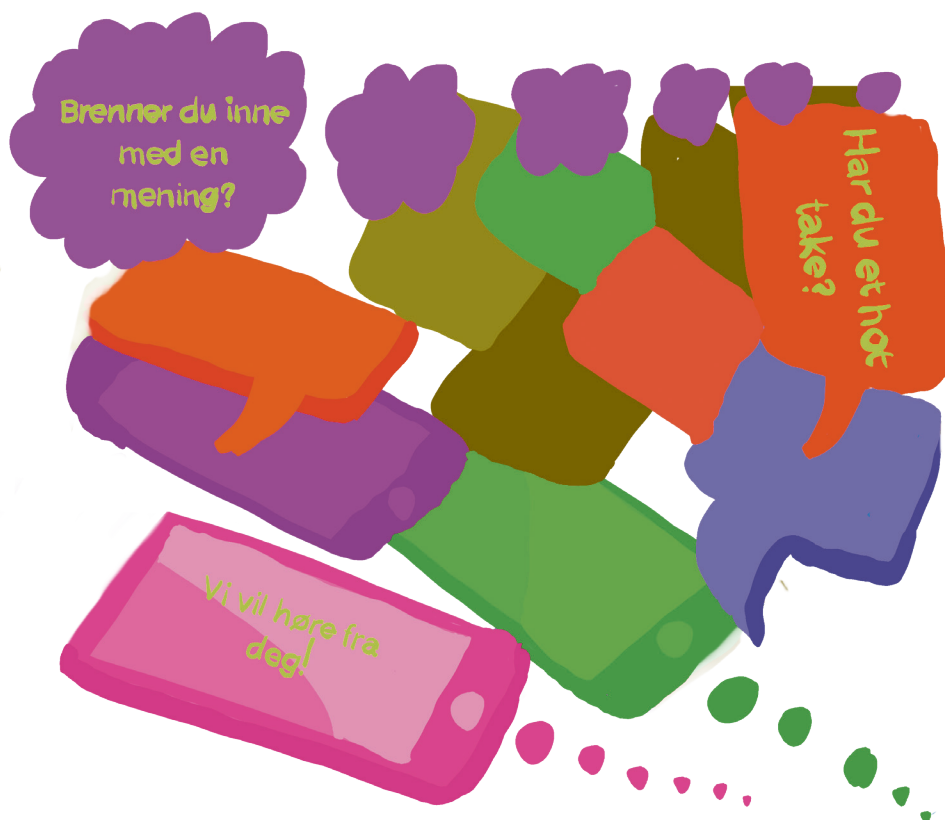
Jeg mener ikke at alt skal gå tilbake til slik det var un-

der pandemien. Men for noen grupper kan digital undervisning være et viktig hjelpemiddel for å fullføre studiene. Folk lærer på forskjellige måter. For noen er det fantastisk å henge på lesesalen og diskutere juss i gangene. Andre har ikke den muligheten.

Pandemien viste at det var mulig å gjøre ting annerledes. Dette bør vi lære av. Selvfølgelig er ikke et heldigitalt tilbud noe alle studenter ønsker. Men for noen grupper vil de ha mye større læringsutbytte av å ha det. Noen vil også være helt avhengig av at undervisningen foregår digitalt.

Et heldigitalt tilbud for de som ønsker det, skal ikke gå på bekostning av den ordinære undervisningen. Det burde heller være en valgmulighet for de som trenger det, eller de som ønsker det. Pandemien viste at dette var mulig.

debatt@universitas.no

Har du en mening eller en tanke flere enn deg burde få vite om? Har du ideer eller rett og slett bare en kontroversiell hot take? Universitas publiserer hver uke meningsinnlegg fra studenter og andre lesere. Nå vil vi trykke standpunktene som utfordrer og perspektivene som **du** synes er viktig.

Vi vil høre fra deg!

Send oss dine meninger og tanker om stort og smått i et debattinnlegg til:

debatt@universitas.no

Typiske innlegg er mellom 1500 og 2500 tegn, inkludert mellomrom.

Øyeblikket

av Tobias Schildmann Mandt

På avveie: Du vet den Foodora-bestillingen som aldri kom fram? Jeg fant den!

Ukas sitat:

– Man kan mest når man er ferdig

Studvest-journalist Martin Anda om Bergens kulturtilbud med ekstra vekt på «Det akademiske kvarter»

KULTUR

kulturredaktør: **Sofie Kristine Flydal**
sofieksf@gmail.com 467 83 024

FLERDIMENSJONAL H

Studentbedriften inviterte til jentekveld. Hverken ris eller ros lot vente på seg.

Jentekveld

tekst Aurora Djupvik Archer
foto Charlotte Førde Skomsøy

Fra taket i inngangen henger det regnbuefargede trappetroll. Toveringsboden til venstre har godteri-tema og et tak dekket av rosa fuskepels. Til høyre, innerst i hjørnet kan du ices – pynte tennene med smykkesteiner – av en tannkunstner. Rundt om i lokalet er det projektert motiver av gyngende kvinnekropper i varme, glødende farger, i form av digital kunst. Og bak glitrende sølvslør kan du få innblikk i ditt fremtidige kjærlighetsliv av en tarot-leser.

Fellesnevneren for hver installasjon er enkel: Kunstneren bak dem alle er kvinner.

På kant med loven

Studentene Thea A. L. Thorkildsen (25), Lea Alstad (22), Ida Agathe Hidle (22) og Solveig Blomvik (24) danner til sammen Sunshine kollektiv, som en hustring novemberveld ønsker å fylle utestedet Storgata 26 med unge, danseglade kvinner, og «de som føler at dette er plassen for dem».

Fri for kontrovers skulle lanseringen av arrangementet likevel ikke bli. «Seksuell trakassering er et luksusproblem». «Hadde menn gjort det samme hadde kvinner rast» var noen av kommentarene som møtte studentbedriften.

Jentene la ikke skjul på at målgruppen var kvinner, men ble raskt gjort oppmerksomme på diskrimineringsloven. Etter å ha tullet med å fullføre bachelorgraden fra fengsel, innså de at å gå imot diskrimineringsloven – og altså utestenge et bestemt kjønn – også var å gå imot det de selv sto for.

– Det handler om å lage et fett sted for damer og de som føler seg usikre på byen. Om det er en kvinne, transkvinne, transmann, så er det bare det som er fokuset, sier Thorkildsen.

Deretter lå fokuset på kommunikasjonen med den lovlig valgte målgruppen.

I et landskap som til tider kan være vanskelig å navigere falt valget på begreper som «female energy», «Kvinne++» og «womxn» i stedet for å skrive kun «kvinner», forteller markedsansvarlig Hidle og bookingsansvarlig Thorkildsen.

Internasjonal inspirasjon

Inspirasjonen kom fra aktører i både inn- og utland. Det britiske eventbyrået Lick, som først arrangerte jente-klubbkveld som en motreaksjon på en dopingbølge, var hovedinspirasjonen.

Også Juicebox har vært en viktig inspirasjon, forteller Blomvik. Et norsk konsept grundet av Sofia Su i 2018, som arrangerer sexfester for kvinner. I høst kom også oppfølgeren Pegasus, et lignende konsept for menn.

Su driver også Ostara Bar og har sine meninger om både Oslos uteliv og publikumsvanene. Hun mener det absolutt er et behov for trygge rom i utelivet.

– Det er fortsatt et utrygt utelivsmiljø i Oslo. Det er hovedsakelig fordi alkoholkonsumet

er så høyt, som gjør at mennesker har vanskeligere for å forstå hverandre og ansente situasjoner oppstår.

Har man et større arrangement, øker også risikoen for de ansente situasjonene samtidig som man har dårligere oversikt som arrangør, forteller gründeren.

– Nøkkelen er å bygge opp kulturen over tid. Derfor var mitt tips til Sunshine, å starte smått.

– Utelivet trenger mangfold

Su peker på en mannsdominert utelivsbransje med store utesteder som hovedsakelig drives med mål om størst mulig profit.

– Problemet med utelivet i Oslo er at det er lite, med få steder å dra på. Vi trenger å få flere aktører som er mer nisje, har kjerneverdier som dekker behovet for mer mangfold i utelivet og som gir større variasjon.

– Ser du en tendens til å ha mer fokus på trygge rom i Oslos uteliv?

– I nisjemarkedet, ja. I den store settingen, nei.

Su er ikke sikker på nøyaktig hvordan man skal kunne endre dette i det større bildet. Likevel kan nettopp små initiativ som Sunshine kollektiv bety mye.

– Flere må starte konsepter som dyrker egne verdier. Så vil man etterhvert finne likesinnede mennesker. Å endre hele Oslo og Norge er vanskelig. Man må starte smått og bygge opp et community.

Selv om Sunshine kollektiv tar inspirasjon fra Sofia Sus Juicebok, er det én klar forskjell: De er ikke en sexfest.

I mellomtiden ble ideen om et

Det føles tryggere når det bare er kvinner rundt oss

Ayan Hassan Omar (20), sykepleiestudent ved Oslomet

Selvdydd discodrakt: Medlemmene i studentbedriften var godt synlige i lokalet - alle ikledd hjemmesydde festantrekk i hver sin farge.

Smykkebonanza: Khoudēja Tol Kubra (20) føler hun kan vise seg mer frem på klubben som bare er for jenter enn på vanlige utesteder. Ikveld har hun festet glitrende sommerfugler til hijaben og smykkesteiner rundt øynene.

konsept som aktiverer festdeltakerne og gir rom for andre opplevelser enn kun musikk og dans plantet da venninnene så Karpes dokumentar *Vegg, vegg, vegg*. Et kulturtilbud som oppleves etterhvert som publikum fysisk forflyt-

ter seg gjennom et lokale, omtales gjerne med det engelske begrepet *immersive* – interaktiv eller flerdimensjonal på norsk.

Slik oppstod prosjektledelsestudentenes ønske om å tilby noe de ikke har sett noen andre tilby

før: en klubbkveld med fokus på trygghet, samhold og jenter som støtter andre jenter. Et bakpeppe som har vist seg å være ettertraktet.

YLLEST TIL KVINNEN

ste. Blant dem er Stine Nyhus (22) Hun studerer kunst og formidling ved Oslomet, og er overbevist om at det er behov for kvelden jentene i Sunshine kollektiv skaper.

– Kvinner har trengt dette lenge. Jeg har følt at gaybarer har vært et *safespace*, men selv der har jeg sett menn som legger an på damer, forteller Nyhus som har dratt med seg to studievenninner.

– Dette er et fantastisk konsept. Det er det ultimate *safespacet*, legger hun til.

Begeistring for burlesque

På slaget ti går en taktfast trio, kun iført undertøy, målrettet gjennom mengden og mot det blinkende

sexy eller feminin. Det er ikke noe negativt lenger. Det er bare en styrke, forteller Roll over telefonrøret.

Hun forteller at gruppa i bunn og grunn handler om egenkjærlighet og selvutvikling.

– Det er veldig kult å kunne støtte noe sånt som det her, avslutter Berdychowska.

Respekt for viben

Sunshine kollektiv har fått meldinger fra takknemlige jenter som har holdt seg unna utesteder i flere år på grunn av seksuell trakassering. Andre ber, allerede før arrangementet har blitt holdt, om at det må holdes igjen.

oss. Det var veldig ekkelt, fortsetter hun.

Fokuset på trygghet ble derfor noe som tiltrakk dem ved arrangementet.

– Det er også konseptet her, påpeker Kubra.

I forkant av arrangementet har nemlig Sunshine kollektiv sin Instagram-plattform blitt tatt flittig i bruk til å dele reglene for arrangementet og oppfordringer om å «respect the vibe».

Trygghet i monitor

Plakater med beskjed om å si ifra dersom man opplever ubehagelige situasjoner er ikke lenger et sjeldent syn i Oslos uteliv. Sunshine

kningsfelt – gråsonen som oppstår i kryssningen mellom fest, fyll, seksualitet og utforskning som felt.

– Rommet som oppstår på en fest eller en bar er et rom som åpner for ting man ikke kan gjøre ellers.

Utelivet, stedet hvor veldig mange ulike forventninger møtes, åpner dermed for andre spilleregler, forteller Hansen.

På spørsmål om hvilken effekt det har å arrangere en fest bare for kvinner, er Hansen klar.

– Det setter tydelige rammer og fjerner det elementet som vanligvis utfører trakasseringen. Altså menn.

Hansen er også klar på et annet punkt.

– Å arrangere en fest bare for jenter er ikke a-politisk. Det er en form for solidaritet, avslutter hun.

Lovert større fester

Tilbake i Storgata, mellom tatoeringsboden og dansegulvet, er venninneparet Kubra og Omars festdeltakelse fortsatt ved sin spede begynnelse. Det var Kubra som fikk med seg Omar ut i kveld. Hun forteller at flere av venninnene var skeptiske til å bli med ut på klubb nettopp på grunn av skepsis til eventuelle gutters oppførsel. Det argumentet var i dette tilfellet lett å avfeie.

Som muslim føler Kubra også at en klubb kun for jenter er tryggere.

– Hva skal jeg si? Jeg føler meg mer *empowered!*

Til forskjell fra vanlige utesteder opplever hun at hun i større grad kan vise seg fram her i kveld.

– Jeg føler jeg kan være mer selv-sikker her, fordi det bare er kvinner.

Omar stemmer i:

– Det føles tryggere når det bare er kvinner rundt oss. Og så kan man bonde på en bedre måte. Jenter forstår hverandre bedre.

Resten av kvelden skal brukes på å utforske de ulike aktivitetene som tilbys. Det blir kanskje enda en tooth gem på Kubra, som stolt viser fram en blinkende stein i nedre tannrekke.

Det er første gang de festglade venninnene er på jenteklubb.

– For det finnes vel ikke jenteklubber, spør Kubra.

Men snart får venninnene mulighet til å danse ut med likesinnede igjen. I januar er det nemlig klart: Sunshine kollektiv er ikke et engangsprosjekt, men planlegger allerede en ny klubbkveld på selveste kvinnetiden 8. mars.

– Så lenge folk er gira, kommer vi til å arrangere fest, kan Ida Agathe Hidle betrygge de mange som har sendt oppløftende meldinger via sosiale medier.

Det loves en fest som er større, bedre og forhåpentlig med plass til enda flere.

Lettkledd egenkjærlighet: Burlesque-gruppas første inntog på dansegulvet var til stor begeistring for jentene som strømmet til med telefon først og så øyne.

En trygg sfære

– En jente som var innom sa at hun gledet seg til å komme, fordi hun skulle danse «så sykt sexy». For det orket hun ikke å gjøre på utesteder hvor det var menn, hvor det kan oppfattes feil, forteller Ida Agathe Hidle.

Tilbake i klubblokalene i november er det kun et par billetter igjen til salgs før dørene åpner. Det lover godt. Denne kvelden er nemlig et testprosjekt for festkollektivet. Går alt som det skal, blir det flere jentekvelder.

Entusiasmen for konseptet er ikke til å misforstå. Kun noen få minutter etter at de første festdeltakerne er sluppet inn har det rukket å dannes kø inn til tatoeringsboden. Her er kveldens ivrig-

dansegulvet. Sensuelle, ertende bevegelser møtes med stor jubel og forbauselse fra publikum. I løpet av noen minutter blir undertøy til nærmest intet tøy.

– Det er veldig i tråd med det Gaia står for, sier Maja Anna Berdychowska, et av dansegruppa The Gaia Gangs' medlemmer.

Emilie Roller er daglig leder og danseinstruktør i The Gaia Gang, som også startet som en studentbedrift for nærmere ti år siden.

Gjennom kurs i danseformen burlesque ønsker hun å fasilitere et rom for kvinner som gir lov til å komme i kontakt med sin sensuelle og feminine side. Fra å ha måttet mase for å få med folk på kurs, merker Roll nå en endring.

– Nå er det veldig lov å være

Khodeija Tol Kubra (20), student i sosialt arbeid, og sykepleiestudent Ayan Hassan Omar (20) er ikke i tvil om at ubehagelige opplevelser på utesteder har holdt dem tilbake fra å oppsøke byens dansegulv.

– Jeg har egentlig bare vært på vanlig klubb to ganger tidligere, og det var ikke gode opplevelser, forteller Kubra.

– Sist gang jeg var på klubb kom en mann helt innpå meg, så en venn måtte komme mellom

Kvinner har trengt dette lenge

Stine Nyhus (22), student i kunst og formidling ved Oslomet

kollektiv føyer seg inn i rekken av arrangører som ønsker å skape bevissthet rundt trakassingsproblemet.

– Et utested som aktivt setter opp plakater viser at de har et bevisst forhold til hva trakassering er.

Det sier Maria Louise Hansen, universitetsstipendiat ved Senter for tverrfaglig kjønnsforskning ved Universitetet i Oslo (UiO). Universitas har også tidligere intervjuet Hansen om sitt fors-

anmelderredaktør: **Harald Nordbø**
haraldnordboe@gmail.com 918 04 236

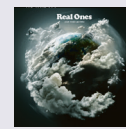
ANMELDELSER

Universitas anbefaler

Harald Nordbø, anmelderredaktør

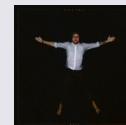
Tuvaband – By the time you hear this
Litt utenomjordisk drømmepop, anyone?

Real Ones – The Feeling
Denne låta er akkurat fin nok til at jeg tilgir den grusomme Bergen-aksenten på engelsken.

Rasmus Thall – Tresko
Groovy beat, funny og selvironisk tekst.

Eirik Næss – Wave
Har Noah & The Whale en norsk fetter?

Film:

Skrekk og gru i fedrelandet

Den norske blockbusteren *Troll* sikter mot stjernene, men blir sugd inn i et sort hull av skuffelse på veien..

Troll

Hvor: Netflix

Regissør: Roar Uthaug

Norge. Et lite land med grønn natur, noen innsjøer, en rekke fjell... og troll. Om du er troende eller ei – troll er en del av norsk kultur, og kommer til å være det til Dovre faller. Hvordan kan man så utnytte denne nasjonalromantiske følelsen som stikker så dypt i nordmenns bryst? Lag en storfilm hvis hovedplott er et godt gammeldags troll som herjer rundt i hovedstaden, og du har hele landets fulle oppmerksomhet.

Åpningsscenen viser frem den ruvende fjellkjeden Trolltindene – som ifølge sagnene er forstenede troll – hvor folkloristen Tobias Tidemand (Gard Bjørnstjerne Eidsvold) legger frem for sin dat-

ter, Nora Tidemand (Ina Marie Wilmann), filmens premisse: Det er alltid et snev av sannhet i eventyrene.

Etter et tidshopp på to tiår har familien Tidemand mistet kontakten. Nora er blitt paleontolog med pappaproblemer, og Tobias en einstøing besatt av troll, men utover det har ingen av dem noen andre spennende sider å vise til. Særlig Noras rolle som heltinne blir ensidig, da hun alltid vet hva som skal gjøres, og alltid greier å komme seg ut av kniper.

Resten av filmens karakterer forblir også ensidige. Vi har en statsminister som alltid er bekymret, en forsvarsgeneral som alltid er sint, en «sidekick»-karakter som alltid skal være morsom, og en hel gjeng nordmenn som alltid skal bygge tunneler gjennom norske fjell.

Filmen følger en klassisk tråd,

«myndighetene versus hverdagsmennesket», hvor far og datter må overkomme tidligere uoverensstemmelser og samarbeide – med hverandre og med maktmenneskene – for å felle et troll som ble vekket under tunnelboring gjennom Dovrefjell.

Hvis du leter etter en film med et stort overraskelsesmoment, må du snu og lete i en annen fjellheim, for her kan du gjette hva som kommer til å skje fra filmens første katastrofe.

Regissør Roar Uthaug er ikke et ukjent navn hva gjelder norske pretensjøs katastrofe filmer. Uthaug har tidligere regissert *Bølgen*, som ble banebrytende for senere norske katastrofe filmer, og nå *Troll*, som gjør det enda større med Netflix som utgiver. Den eneste forskjellen mellom *Bølgen* og *Troll* er at i *Bølgen* er problemet

FOTO: NETFLIX © 2022

en bølge, og i *Troll* er problemet et troll. Spenningskurven i *Troll* (og forsåvidt *Bølgen*, *Skjelvet* og *Tunnelen*) er så generisk og forutsigbar at det blir kjedelig.

Selv filmes vendepunkt – når det avsløres at Dovregubbens hall ligger rett under slottet i Oslo – sliter med å flette seg inn i resten av filmens handlingstråder, og blir av den grunn ikke et overraskelsesmoment, men et irritasjonsmoment.

Troll er en film som følger oppskriften til en blockbuster fullt og helt, men med det blir den så langdryg og forutsigbar at selv de påkostede actionscenene ikke greier å redde den. Til tross for et troll, og musikk fra Grieg selv, er *Troll* en film som ikke lever opp til forventningene.

Freyja Eikrem Ims

anmeldelser@universitas.no

Utstilling:

Samtidens motiver avbildet med fortidens farger

Utstillingen FUS evner å vise den lekne og stadig utforskende siden av ung samtidskunst, uten å bli tyngende abstrakt.

Fem Unge Stemmer (FUS)

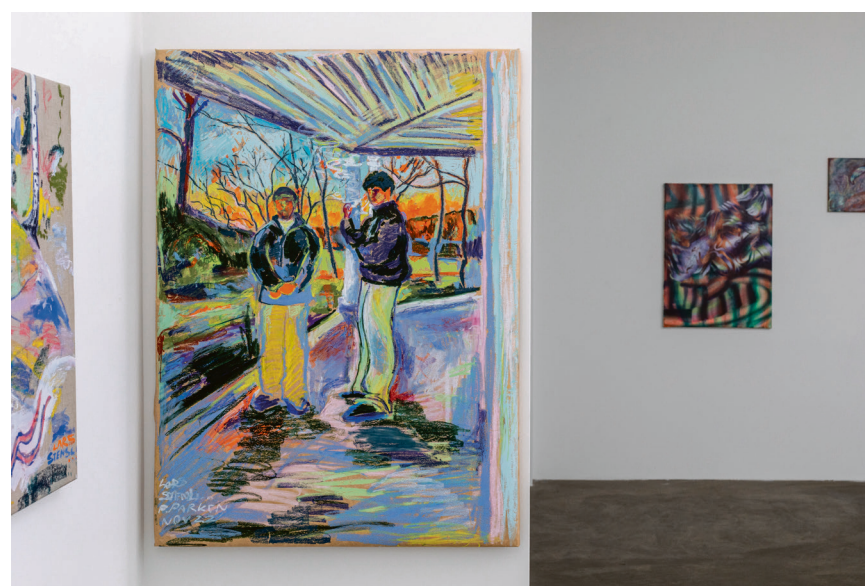
Hvor: KÖSK

Når: 6. januar - 29. januar

Blant Bjørvikas strenge og sterile blokker, gjemt i skyggen av Munchmuseet, finner man et kunstgalleri som for øyeblikket er hjem til en spennende gjeng; fra flat keramikk og hundelignende treklusser, til en samtale med en stråmann.

FUS, eller Fem Unge Stemmer, er en gruppeutstilling som leverer ung kunst, av unge kunstnere fra den norske samtidskunstscenen. Årets unge stemmer er Alfred Brekke, Naeun Kang, Lars August Stensli, Lydia Soojin Park og Finn Adrian Jorkjken.

Den første som fanger blikket mitt, er Brekkes trestatue «Bajas». Med blå øyne og et stort, påmalt

smil er det vanskelig å ignorere den, og idet jeg endelig greier å bryte øyekontakt, blir jeg igjen fanget av Bajas' blå øyne, men denne gangen i maleriet «Flat Bajas».

I et forsøk på å rømme fra Bajas, havner jeg plutselig i et ekspressionistisk hjørne, med Stenslis oljepastell-bilder. Tankene

vandrer til Munch, med farger som tar kontroll over maleriets motiver, men fremdeles evner å fremstå som utfordrende, og ikke fanget av fortidens ismer.

Videre rundt på galleriets vegger blir jeg gjort oppmerksom på flere motivløse malerier, alle av Kang. «Ghost» og «Divinity Issues» er malt i en blanding av akryl, olje og voks, og gir, i sin

mangel på motiv, rom for refleksjon.

Om du ikke er i humør for å reflektere, kan du heller snu blikket mot midten av rommet, hvor en finner fem keramiske skulpturer, alle i ulike farger og fasong. Skulpturene, eller vasene, er laget av Park, og det virker som om hun her leker med keramikkenes evne til å skape rom, og med det også flate. I «Happy Tears» viser Park leirens evne til å utfolde

seg i det tredimensjonale rom, mens i «The Painting» tar keramikken form som et leire-lerret, og trer dermed inn i det todimensjonale.

Foruten vibrante farger og utforskende kunstformer, er utstillingen også godt gjennomtenkt. KÖSK har lekt med detaljer og har med det plassert Stenslis ma-

leri «Joint Frogner» – som avbilder to gutter som står og røyker på et av Frogners hjørner – på et hjørne i utstillingens lokale.

Etter å ha vandret rundt i lokallet, og beundret alle de materielle kunstverkene, får jeg plutselig lyst til å ta et skritt vekk fra det konkrete, og heller dykke inn i det efemeriske.

Med Jorkjken sin performance «Getting Lucky» – som jeg blir vist i form av en video – får jeg en fin liten pause fra den konstante kunsten, med performansens flyktighet og humor.

Og for de som ikke tar til takke med å se performance på skjerm: «Getting Lucky» blir fremført igjen neste torsdag, klokken 18:00.

Jeg forlater galleriet og inntar igjen Bjørvikas dunkle gater, men nå med en overraskende fremtidsoptimisme etter å ha sett på nær hånd hvilken lek kunst kan, og bør være. Hvis du er nysgjerrig på hva som rører seg i ung norsk samtidskunst, viser FUS frem fem unge stemmer det er verdt å høre på.

Freyja Eikrem Ims
anmeldelser@universitas.no

Ukas anbefaling

Hvordan snakke med dansker

Hvem: Alle som xxx eller yyy Hva: Dette er tingen Hvorfor: Praktisk på tur!

Planlegger du en tur til det danske land? Frykter du en overhengende fare for å bli misforstått, en generell språklig barriere, med den påfølgende pinligheten av å måtte snakke engelsk? Frykt ikke, løsningen er like fjollete som den er enkel: snakk tulle dansk. For det første forstår de deg mye bedre. For den andre forstår de ikke at du snakker «potet-i-munnen»-

Oscar Grimstad, korrektursjef i Universitas

Ukas advarsel

Intim barbering

Hvem: dem som dusjer med fremmede Hva: brudd på reglene Hvorfor: anstendighet

Med dagens strømpriser, konstant duskregn og det sedvanlige nyttårsforsettet om å bruke mer tid på gymmen, kan det virke som at det å dusje på SiO for mange blitt ett av dagens (eventuelt ukas) desiderte høydepunkter. Badstuen har riktignok brått blitt kald 90 prosent av tiden (R.I.P.), men den varme og lange dusjen på statens regning kan ingen ta fra oss. Og folk har blitt riktig så hjemmekjære, viser det seg. Men kan man likevel ta intimbarberingen hjemme, eventuelt gå *au naturel*, eller?

Jeg vet ikke med deg, men jeg synes det er noe litt nært over det å se personen vis-à-vis meg i dusjen *shave* kjønnsleppene sine mens jeg nyter en lengre hårkur. *You do you*, men må vi se på? (Jeg skjønner at vi ikke MÅ se på, men det er vanskelig å overse). Dessuten. Det står faktisk et skilt i garderoben om at det er FORBUDT å barbere seg i dusjen. Hilsen en strømsnylter som er opptatt av håndhevelse av regler.

Celina Therese Ekholt, journalist i Universitas

Bok:

Ondskapens ørkenblomster

Carl Henrik Berges forhistoriske verden er grusom, brutal og infernalsk, men den inneholder også små spor av skjønnhet og godhet.

Saltstøttens sønn

Forfatter: Carl Henrik Berge

Forlag: Kolon forlag, 2022

Ting faller fra hverandre, sentert holdes ikke, anarki slippes over verden, det blodformørkede tidevannet frigjøres, og overalt druknes uskyldighetens seremoni. Slik kan man beskrive den verden Carl Henrik Berge har skapt i sin debutroman *Saltstøttens sønn*. En kommende flod – forutsett av astrologer og videreført av generasjonene – utgjør nemlig verdens undergang. Romanen handler også om en gutt som fødes i en by av synd og en by som straffes av Gud ved at alle, utenom gutten og hans mor, blir omgjort til saltstøtter. Hans far blir også forvandlet til en slik støtte, som gutten og moren senere mister. Gutten vier følgelig mange år av sitt liv til å gjenfinne den. I romanens gang reiser han fra sted til sted, overkommer utrolige og brutale – og iblant vakre og gode – mennesker og hendelser, mens den vordende floden stadig nærmer seg.

Fleire anmeldere har påpekt de mange referansene til Det gamle testamentet. Fra ørkenlandskapet handlingen utspiller seg i, til en vandrer som sier Jahves berømte ord «jeg er den jeg er» og floden selv. I tillegg viser omgjøringen av mennesker til saltstøtter til Lots kone, som blir en saltstøtte når hun snur seg mot Sodom og Gomorra i det de ødelegges. Men det er ikke bare Bibelen det blir alludert til. Smeden i jernsengens by prøver nemlig å få alle nyankomne til å passe perfekt inn i en jernseng, og hvis de ikke passer, kutter han av deler av deres kropp eller strekker den ut, avhengig av om den er for kort eller for lang. Her går allusjonen til gresk mytologi og kjempen Prokrustes, som drev et herberge hvor han utførte samme handling. Alle disse allusjonene gjør at Berge tar del i en gammel litterær tradisjon, samtidig som boken blir noe leken og får en letthet som passer

den godt.

I tillegg minner Berges språk om det språket vi finner i Bibelen: stort sett rent, enkelt og ærlig, bestående av nesten bare germanske ord og gamle retoriske virkemidler. Men iblant fungerer det ikke, som i denne passasjen, hvor han mislykkes i bruken av talefiguren *antitese*: «Han sov, hun sov ikke [...] Hun frøs, han frøs ikke. Hun la pledd over ham, la seg selv over ham. Steinen var like kald. Tiden gikk, blodet kom ikke».

Her blir språket tvungent og liksom litt anmasende, som om Berge *forsøker*, for hardt, å skrive «litteratur». Dette er beklagelig, for passasjer som denne gjør at leseren taper den estetiske illusjonen Berge har brukt mye tid og krefter på å bygge opp. Godt er det derfor at vi kan falle tilbake på små, enkle og vakre setninger andre steder, hvor Berge virkelig klarer å gripe effekten av det som oppleves ved å uttrykke en likhet. Som denne: «I de kommende ukene trakk vannet seg tilbake dag for dag, som tidevann prisgitt en måne på flukt bort fra jorden».

Etter hvert inntreffer floden, men gutten overlever i en fjellby. Der får han en kone og datter, og etter at floden er over, gjenfinner han farens saltstøtte. Han blir så opp-

slukt av den at kona og datteren forlater ham, som om han er forbannet og fortapt, og som om de, for å overleve, må fortsette uten ham. Samtidig som Berges romanunivers kan fremstå apokalyptisk, fryktelig, håpløst, synes han altså å prøve å si oss at til tross for alt det grusomme, til tross for alle tings forgjengelighet, vil livet fortsette – bejaende, mektig, umulig å ødelegge. Spørsmålet er om Berge lykkes i sin temmelig positive slutt, eller om den vil føles utroverdig og noenlunde søkt. Man kan også lure på om enkelte av de forferdende hendelsene har noe

egentlig formål utover å bare være forferdende. Ikke desto mindre er *Saltstøttens sønn* en innholdsrik, passe selsom og uforutsigelig bok, full av gripende bilder og religiøs mystikk ikke fri for en ironisk undertone – kort sagt en gledelig leseopplevelse.

Mathias Basma Moen

anmeldelser@universitas.no

Kulturkalender uke 3 & 4

21/1 Marked på Prosjektskolen

Dropp januarsalget på H&M og ta heller en tur til kunstsolen Prosjektskolen, hvor de selger både klær, kunst og vafler.

Hvor: Prosjektskolen
Når: Lørdag 21. /søndag 22. januar

21/1 Siste dans på Khartoum

Det Afrika- og Midtøsten-inspirerte utestedet Khartoum i Bernt Ankers gate stenger dessverre dørene denne måneden, så det er siste sjans til å få seg en dans der på lørdag.

DJ med Motreb aka Nasim & Fadlabi.

Hvor: Khartoum Contemporary Art Center
Når: Lørdag 21. januar, fra klokken 20

6/1 Samtidsutstilling på KØSK

Ved galleri Køsk begynner de året med «Fus», en gruppeutstilling som presenterer unge kunstnere fra samtidskunstscenen i Norge.

Hvor: KØSK, Operagata 63 A.
Når: Står til og med 29. januar

21/1 UNKT FERDIG HHØNT!

Humorkollektivet UNKT HHØNT skal atter en gang gjøre det utrolige. Lage et fullverdig sketsjeshow på én uke.

Hvor: Nieu Scene
Når: Lørdag 21. januar, klokken 20

Very sad nyheter

In this week's Universitas kan vi lese at only seven prosent av doktorgradsavhandlingene som skrives i Norge, skrives på Norwegian.

Derfor har ad notam tatt kontakt med språkviter Lin Qvist for å høre om dette kan lede til any problems at all.

– Det er klart at vi ser et pattern. Når flere og flere bruker english istedenfor their mothertongue, går det også utover norskferdighetene deres.

– *Deres språklige skills disappears?*

– Ja, vi ser både flere låneord og other things.

Lin Qvist ønsker at universitetene nå må change their praksis, for å legge til

rette for more use of the norwegian language. Blant annet wisher hun at man can try to mix engelsk med norwegian for å imøtekomme studenter med språkconfusion.

– Jeg tror det really kunne gjort en difference!

Hun tror universitetene også må change their staff for å få til the changes.

– Jeg ser ingen annen possible outcome enn at the proffesors som only uses english må gå. If ikke, the norske language can disappear within måneder.

– *Bare months?*

– If not uker, punches Lin Qvist fast.

Av Johs Grobyn

Vi kan ta de dumme først

I ukas Universitas møter vi hele seks folk som svarer på fattige tre spørsmål om klima. Vi spør-redaksjonen tenker at vi kan gjøre bedre og ringer én studentparlamentsleder for å stille elleve spørsmål om klima, miljø og sånt <3

[Ring Ring]

– Det er Oline Marie Sæther...

– *Hei, det er Greta Grønn fra Universitas her. Vi skriver en sak om klima og sånt. Hvor vi prater med folk om det og tenkte at du kunne bidra.*

– Jeg sitter i en elbil akkurat nå, kan jeg ringe opp igjen om en halvt time?

Kun 17(!) minutter seinere:

[Ring, ring]

– *Hva blir den største klimasaken for 2023?*

– Det vet jeg ikke.

– *Er sånt viktig?*

– Hva?

– *Ja, klima og sånt?*

– Ja det handler om alles fremtid. Det forstyrrer vår forutsigbar-

het. Det skjer nå og det er nå vi må stoppe det og jobbe for det.

– *Mange tenker på Miljøpartiet de Grønne når de hører klimakamp, vindkraft og bærekraftsmål. Hva tenker du på?*

– Unnskyld?

– *Hva tenker du på?*

– Jeg tenker på, eeh, hvilken verden vi vil bo i. Ønskene våre. Kanskje tenker jeg på folk som tør å ta tøffe valg.

– *Hvordan kan vi da sikre godt inneklimate?*

– Inneklimate kan jo tolkes som både god luftkvalitet, men også god stemning mellom mennesker. Det kan være UiO må slå av ventilasjonen litt tidligere enn før, da man forstå hvorfor de gjør det.

– *Jeg har hørt at mennesker er de største synderne når det kommer til klimagassutslipp. Er du for å halvere menneskebefolkningen for å sikre en god og ren fremtid for alle?*

– Ehhh, nei? Vi må sikre nok mennesker i dag. Vi kan ikke stoppe å formere oss.

– *Hva skal til for at du vil jobbe for det?*

[Manglende svar]

– *Hva med bare en fjerdedel? Vi kan ta de dumme først.*

– Jeg er ikke så fan av det.

– *Vil du vurdere din stilling som grønn og naiv studentleder?*

– Haha, så gøy.

– *Vi snallast!*

Ukas studentvin

HØNEVIN: Ukas vin er inne på nesten samtlige av landets pol, og er for noen kanskje en gammel kjenning. På folkemunne kan/burde den kalles hønevinen. Om du ikke har smakt den før, har du en digg og relativt rimelig vin å ta med på neste middagsbesøk. Hvis det finnes vinsnobber på middagen kan du høflig påpeke at vinen er produsert av Famille Perrin, som også lager noen av de mer ettertraktede vinene i Sør-Rhone. Vinen lukter av røde bær og litt krydder, og har et bittelite hint av noe bittert på ettersmak. Vinen oppleves fyldig og smaksrik. De ellers så hvite smakeappkrusene blir fort farget av den blodrøde vinen. På spørsmål om vinen kunne være en ålreit hyttevin svarer et entusiastisk redaksjonsmedlem at vinen kanskje var litt vel kraftig til å drikke seg full på. Vi minte henne vennlig på at hyttevin for de fleste er mer peiskos enn flatfyll, og da sa hun seg fort enig. Vinens dype farge gjør deg kanskje blå på tenna, men passer bra som husvin på en restaurant med litt dunkel belysning.

Vinvurderingen skjer i samråd med redaksjonen i Universitas.

La Vieille Ferme 2021

Pris: 147 kroner

Land: Rhone, Frankrike

Alkohol: 13 prosent

Redaksjonen

KVISS-CORBIN

- Den russiske avhopperen Andrej Medvedev rømte nylig til Norge, men hvilken russisk paramilitær var han med i?
- OUS, som ligger i nærheten av Blindern, varsler store kutt, men hva står akronymet for?
- Høyre la nylig frem en ungdomsskolereform som forslår en endring i inndeling av årstrinn. Hva er det snakk om?
- Hvor mange kvadratmeter er det i et mål?
- Så over til målenheter fra middelalderen: Hvor mange steinkast er det i et pilskudd?
- Fra hvilket stykke er sitatet «To be or not to be, that is the question» hentet?
- Hvilken by fra 3000 f.v.t. har et navn som kan oversettes til «grunnlag for dobbelt fred»?
- Det sies at Petter Dass var mannen som ga navn til fjellformasjonen De syv søstre, men i hvilket fylke ligger disse søstrene?
- I hvilken av Europas mange byer finner man en metrostasjon som kan oversettes til nettopp syv søstre?
- Nevn ett årstall da TV-serien Familiesa gaen De syv søstre originalt gikk.
- Hvilke lag kalles for De syv søstre i italiensk fotball?
- Arsenal, Manchester City, Manchester United, Tottenham, Chelsea og Liverpool blir ofte kalt for «the big six» i engelsk fotball, men hvilken av disse var senest i en lavere divisjon?
- Hvilke fem hovedkategorier finner man i psykologitesten «Big Five»?
- Hvilke dyr er regnet innenfor «Big Five game»?

game»?

15. «The Big Four» brukes også om de fire største globale revisjons- og regnskapsfirmaene. Nevn minst ett av dem.

16. Det amerikanske mytologiske dyret bigfoot går også under et annet navn. Hvilket?

17. Hvilke åtte stater utgjorde industrilandsforbundet G8?

18. Hva heter Boomtown Rats-vokalistene som kanskje er mest kjent for å ha arrangert Band Aid, Live Aid og Live 8?

19. Nevn ett av to land som nå om dagen arrangerer håndball-VM for herrer?

20. Hvilken nasjon vant de to forrige utgavene av det samme mesterskapet?

av Gabriel Corbin-Arntzen, kvissmaster i Universitas

SVAR/DOM

0-4. **Exphil på Bali:** Du kombinerer chille studier med sol og klamydia, og tar livet med ro. Det vises.

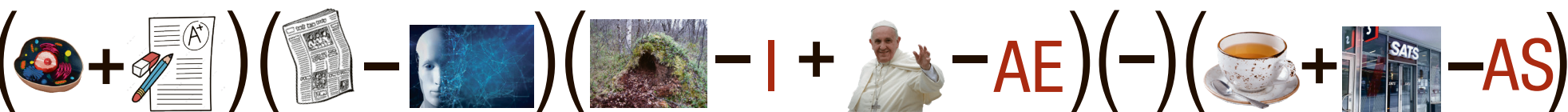
5-9. **AST1010 – Astronomi:** Du er smart nok til å utnytte systemet som gratispassasjer, men dessverre stopper det der.

10-14. **Juss:** Dette var bra, men det rakk ikke helt til topps ... Sytt litt på Jodel.

15-20. **Honours: WOW!** Du er sååå flink!!! Gratulerer! Men så er det kanskje ikke så rart, siden du har egen seksjon i biblioteket?

1. Wagnegruppen 2. Oslo Universitetsstykkeshus 3. Fjelleng ungdomsskole 4. 1000 kvadratmeter 5. 4 steinkast 6. Hamlet 7. Jerusalem 8. Nordland 9. Juventus 10. London 11. Juventus 12. AC Milan 13. Fiorentina 14. Lazio 15. Juventus 16. Manchester City 17. Juventus 18. Juventus 19. Juventus 20. Juventus

Rebus

HINT: Kvinnehelse. Send løsning universitasdesk@gmail.com

FORRIGE LØSNING: I forrige utgave tok eksamensstresset over og rebusen var feil, det beklager vi! Vi lover mindre rot i nyåret <3